

VIENYBĖ LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 6.

Plymouth, Pa., d. 7 Vasario (February) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR ... \$10.00
all communications must be addressed

J.-J. Paukštis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Saredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilute smulkiom raidem 25c.
Už colį vieną sykį garsinant 100c.
Pajieszkėjimais: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c.

Pinigai kitaip nesiuscia, kaip tik per MONEY ORDER, POSTAL NOTE" arba registravotose gramatose, ant szito antraszo:

J.J. Paukštys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

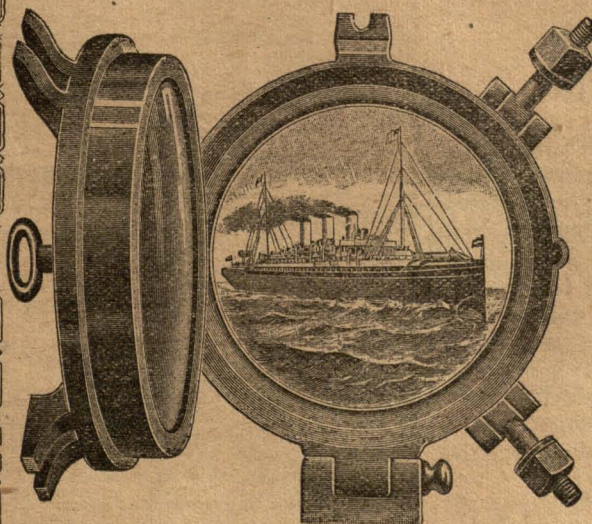
„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysčių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gramatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu žialių geriausių ir greičiausių laivų *



Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę neprazūtų ir kūr greičiausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis

Po TOKIU ADRESU

J. J. Paukštis & Co.

(P. O. Box 1018) East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuvizkas ir Lenkizkas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.



{ Prieszais dypa }
{ L. V. gelzkelio }

Keleiviams geriause nakvyne.

PRZESZLO 25 LAT
uzywa wszystkie narody swiata
na
REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie szcistych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZNYCH,
szlawny Dr. RICHTERA
„KOTWICZNY“
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tyłko ma „KOTWICE“ za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 szl. Własne fabryki szkla.
25 ct., 150 ct. Uznaje go i poleca:
szlawniejsi lekarze, wlas i iele szkladów artecznych duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.

DR. RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym szrodkiem na kolki niestrawnosć, choroby zozadzka.

Daktarka.
Johanna Zelviene.

Vienintele lituviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Mesinyczia
Adomo Adzgaucko,



Uzlaiko kasdien szviezia mesa, kiau-liena, versziena, jautiena, avincziena, kumpiai szviezi rukyti, deszru visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

Teipogi uzlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, zuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui del maisto, ir uz pgesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adzgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

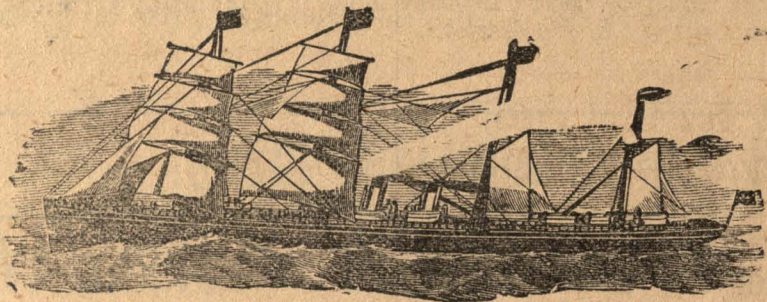
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str., -142 Division Str., New York



Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susišnekėti lietuviszkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelų Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSWAN NAME MUZIKA VIS YRA



Už \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų gražyti. HOME MUSIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Gražija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra išdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip

vargonai. Gražija visas dainas, kurios palinksmia senus ir sergancius Bovija visą draugystę gražiausias valcais, polkomis, kadriilais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiarskų dainų. Linkswan bova vaikams. Ji gražija per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai apdvytytas išradimas. Tukstancius paliudijimų turime nu užganėdintų pirkėjų. „Teip daug visai nesitikėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. KASZTUOJA TIKTAI \$6.00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusiusim jums gaud \$3,00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidūda. Atsiuskite už 2 ct. markę dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

Skaityk su atyda!



Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame išdirba geriausę ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas iš grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geiaant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieje ir pardavėjai (karcziarnikai) visados reikalaukite Lietuviszko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

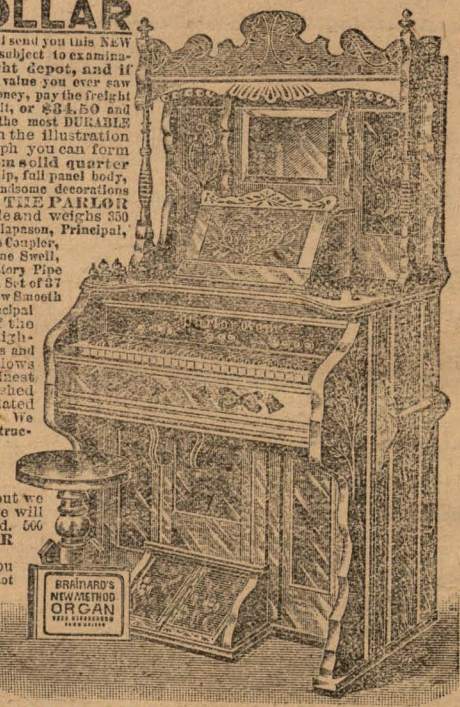
On this ad. cut and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight and our price \$35.50, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. THE PARLOR GEM is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. THE PARLOR GEM is 6 feet high, 28 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cromona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 47 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Chromology Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 21 Rich Hollow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Flanging Soft Melodious Pedal-pipe Reeds. THE PARLOR GEM action consists of the celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Diamond Couplers and Fox Humana, also best Dolé's felt, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 6 ply hollow steel and finest leather in valves. THE PARLOR GEM is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.

OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED If you have not

dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. WE SELL ORGANS AT \$22.00 and up; PIANOS, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.



LAIKRODELI

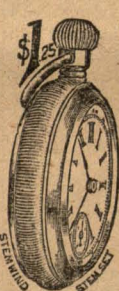
szita puiku nusiusim kožnam dykai ant paziuros. Yra tai puikiausias už tūs piningus. Luk-ztai yra iš gryno sidabro su geriausis viduria's. Iszro Ant \$100 laikrodėlio ir Gvarantūtas ant 25 metų. Kasztūja tik \$2,75 per C.O.D. o norėdami ir taja spiltute; tai kasztūja tiktai 50c. extr.

DYKAI gusim puikę spikute jeigu piningus prisit isz kalno, o mes užmokam kasztus už expressą.



Tikras Gold Filled

Laikrodėlis ne pleitytas nes luk-ztai yra iš gryno aukso geras dėl visų. Turintis geriausius ameri an Movements Gvarantūtas ant 25 metų. Iszrodo laikrodėlis kaip už \$50. Atsusk \$6,40 o laikrodėlis tavo. o priek tam dū-im DYKAI pnikę spilkute dėl tū ka pris us piningus isz kalno. o tada mes užmokam ir už expressą Szitas laikrodėlis yra puigiai iszmargintas.



GERAS DEL KARALIAUS

Laikrodėlis kuris gali but nesziotas per visas ypatas, nikelinis su gerais vidureis ir nepajūsta Gvarantūtas ant 5 metų. Prisiusim per C.O.D. už \$1,25, jeigu nezu nepatiku tai gali atsinst ant musų kasztu laikrod-li atgalios. DYKAI prisiusim puikų lenciugelį, jeigu prisiusi piningus su užpraszymu. Szitas laikrodėlis yra pigiausias, puikiausias ir drucziausias už teip pigę prekę. Neuzmirszkite, jeigu nepatiks, — neimkite.



Paikas 14

karato dubeltavai pauksūtas, ukro American Movements Gvarantūtas ant 20 metų. Prisiusim C.O. D. o jeigu patiks nžmokek \$3,90 agentui, arba prisiusk gramatješ \$3,95, o prisiusim laikrodėlį ir DYKAI puikų lenciugelį, mes užmokam tada visus kasztus prisuntimo. Raszant reik padet sr vyri-zką ar moteriszką laikrodėlį reikalauji; atidengta ar uždegta.

Neuzmirszkite!

Visi musų laikrodėliai yra si-ciziami per C.O.D. su peržiūrėjimo pavelėjimu, jeigu nepatiks tai ant musų kasztu sugražijs. Nėkasztūs jums nieko perziūtėt daktų. Mes inam viską ant saves.

Jeigu siuncziat piningus **ROYAL BARGAIN HOUSE,**

53 Dearborn Street, CHICAGO, ILL.

PERŽVALGA.

— Europos Parodos Komitetas per 6 num. „Varpo“ pranesza, kad užprašyti parodai daiktai pas gyventojus Suvalkų ir Vilniaus gubernijų, kurie davė atsakymą surinkę kas bus galima ir kad ten žmonės nuosirdžiai priėmę parodos reikalus.

— Rinkimui parodai daiktų ir aukų Prusų Lietuvoje teipgi susitvėrė komitetas: kasiarium yra p. Jurgis Streckys isz Jagsztelių, per Juknaiczius, kuris apsiėmė surinkti visas knygas dvasiszko turinio su gotiszkomis raidėmis. Kitais dviem komiteto sanariais yra p. Jankus isz Bitėnų ir p. J. Vanagaitis isz Pabudupių. Jankus paaukavo visas savo spaustuvės knygas su got. raidėmis.

— „Ukininkas“ 1 num. pranesza, kad žandarai ko ne paszėlo perskaite „Ukininke“ žinias isz Kalvarijos kalėjimo ir užpuolę kalėjimo sargus, buk tiejie tais žines iszdavę ir kad „Uk.“ redakcija greicziaus apie viską dažino negu patys žandarai.

— Suvalkų gubernijos mokyklų virszininkas Czebotarev iszleido paliepiamą žemskiams, kad tiejie sergėtu kaimų mokintojus, ar tiejie nemislyja ko pikto priesz valdžią. — „Ukininkas.“

— Ant ukiszkos parodos Plungėje Rugsėjo mėn. 1899 m. būvę labai mažai sugabenta nuo ukininkų gyvuolių bei iszdarbių. Dauguma buvo tik dvaronių gyvuoliai. — „Uk.“

— Sziauliuose vienam name buvo 9 davatkos o viena isz tų vagilka, kurią sugavo draugės. Szijė už sugavimą apskundė drauges, kad turinczius lietuviszkų knygu. — „Uk.“

— Jelgavoje (Mintaujoi) pirm kalėdu, Saliomenės name, žandarai suaresztavojo gimnazistą lietuvių pagal gramatą ir kratydami buk radę

užgintą knyga. Kalinyje sėdi dar ir dabar. Liepojui teipgi būvę kratos dėl lietuviszkų knygu. Per kalėdas Liepajaus lietuviai ketino loszti lietuviszką teatrą.

„Bažnyczios Tarnas“ su 5 num. permainė simbolą savo antgalvio nuo paveikslo Dievo Motinos ir „Sveika Marija“ ant kanuolių, szaudyklių ir durtuvų su užraszu „užlaikyk mus Dieve.“ Taigi žudymo įrankiai per kun. Saurusaitį praszo Dievo užlaikymo, kuriais kiekvienas doras žmogus szlyksztisi. — „Lietuva“ teipgi savo simbolą papuoszusi szaudyklėms ir durtuvais.

— Kun. A. Milukas buk apleidęs Brooklyn'ą jau?

Aukos parodai

Isz Philadelphia, Pa.

(Tęsa)	
P. Kocinskis	-25
T. Stadalnikas	-25
Pr. Kavaliauskas	-25
M. Palczius	-25
Juz Gegeckienė	-10
K. Brillikis	-25
M. Ladaviczius	-25
Ign. Lekiatas	-25
Izid. Arlauskas	-50
J. Gaminas	-50
J. Kildas	-50
A. Timinekis	-25
J. Bubelis	-25
J. Vaitiekunas	-10
J. Kriszczunus	-10
E. Janisvauskis	-25
S. Mickunas	-20
K. Trakas	-50
A. Patapas	-50
B. Adomaviczia	-25
Ver. Ruszkėviczienė	-25
J. Andrulis	-10
Jozapata Jocaitė	-10
D. Bairiunas	-25
V. Ureviczia	-25
K. Rakickis	-25
J. Tarbunas	-15
J. Misiunas	-10
K. Ureviczia	-10
K. Bairiunas	-10
F. Aketinas	-25
A. Szeszkeleviczia	-10
M. kukis	-10
J. Juszas	-25
A. Urboniūtė	-10
A. Pranskeviczia	-10
J. Senionis	-10
S. Grigaliunas	-10
A. Vaiszvila	-10
A. Buinauskas	-25
S. kleinotukė	-10
K. Rukas	-10
T. kleinotas	-25
Anas. Petkeviciūtė	-25
V. Danilevicia	-10
J. kuklinskis	-25
J. Tamulis	-10
D. Maczinišis	-50
M. Vaisznoris	-25
J. kajikis	-50
M. Dabras	-10
F. kalnevicia	-10
P. Remeira	-10
M. Valiunas	-10
A. Gruzinskas	-50
Dr. S. Jurgio	10
Independent Kliubas	10
Dr. S. Juozapo	10
K. Kavaliauskas	-25
P. Kallius	-25
P. Prankus	-25
J. Gegeckis	-20
M. Ezerinskis	-25
T. Ziekevicia	-25
J. kalvinskis	-50
K. Krivinskis	1
F. Gaminas	1
P. Balkis	1
Vik. Kijdienė	-50
A. Bartaszius	-50
J. Briedis	-10
M. Tomkus	-10
N. Kriszczunus	-25
Te. Miekellunaitė	-10
J. Balnionis	-50
P. Buczinskis	-25
J. Matula	-25
J. Ruszkeviczius	-25
K. Unikis	-25
S. Bairiunas	-50
Petronelė Jocaitė	-50
B. Viravskis	-25
J. Tamoszaitis	-25
P. Jenellunas	-10
J. Ausztra	-25
B. Ureviczia	-10
J. Rimkevicia	-15
K. Stapanaviczia	-10
K. Damulevicia	-10
J. Buras	-5
J. Baniulis	-25
In. Czizauskas	-25
P. Rimkevicia	-25
J. Jenellunas	-15
S. Senionis	-10
K. Szimkevicia	-15
J. Stanevicia	-10
A. Terella	-10
V. Slavickiūtė	-10
P. Stanevicia	-20
J. Petrevicia	-25
J. Gasparionis	-25
J. Matuzevicia	-10
T. Dudis	-10
K. Czelandinas	-10
J. karlonis	-10
M. Ganas	-10
J. Dambranskas	-10
K. kanczis	-10
K. Szvaszgdys	-10
J. Burtavicia	-25
M. Czerlionis	-25
Kun. J. Kanlakis	25
Gedemino Kliubas	10
Dr. S. Antano	10
Dr. Olgerdo Uzaru	10

Susivienijimo kupa 10— Dr. Petro Armino 5—
Lietuvos Sunų Dr. sanarių aukos, Scrantone 4—
L. Lanaukas, isz Worcester, Mass. —25
J. Kaszuba, Pittston, Pa. —10
J. Lazanckas „ „ —25

Buvo \$1424,22

Labu \$1554,72

Dr. J. Basanaviczius isz Varnos
Bulgarijoi 100 frankų
J. J. Pauksztis.

Isz Lietuvos.

Mikaliszkis. (Senapilės pav.) Gruodzio 11 dieną 1899 m. į Mikaliszkie valsecziaus rasztinyczią atvažiavo staiga Senapilės virszininkas ir nukabino mus vaitui Gergeliui lenciugą ir teipgi pavarė nuo vietos vyresnyjį rasztininką Bibiną, maskolių. Priezastis viso szito atsitikimo sztai isz ko prasidėjo: Praėjusių metų gavėnioje pas mus tapė suaresztuotas knygu aptaisytojas Krasnickas, kuris buvo ir pacztoriumi, nuneszdamas ir parneszdams du kart kas savaitė laiszkus isz Senapilės. Krasnicką suaresztavojo isz-gama A. Paliulionis, kuris Mikaliszkyje žemskiauja ir yra prisigėręs gudiszkos dvasės, kaip kiaulių srutynas. Paliulionis Krasnicką nuvarė į Senapilę pas virszininką o paszkui pas tyrinėtoją, vienok abudu nieko neiszkvotė. Krasnickas sakėsi, kad tais knygas buvo paėmęs nuo žmonių apdaryti ir liudininkams paliudyjus, kad Krasnickas knygas apdaro, tapo paleistas. Vienok knygu atrasta pilnas maiszas visokio turinio ir visos naujos, tai virszininkas suprato, kad jos turėjo buti pargabentos isz Prusų ir dėlto szaukė Krasnicką antru kart ant pasiteisinimo, kuris viską su pratęs statei keliavo Amerikon. Krasnickas isz Amerikos paraszė Paliulionii laiszka iszmėtinėdamas jo nedorybes, ir tarp kitko paminėjo Gergelį bei Bibiną, kuris nors yra maskolium, vienok geresnis ir žmoniszkesnis už prisigėrusį caroslaviszkos dvasės lietuvių—judoszių, Paliulionį.

Gergelis ir Bibinas neteko vietų tiktai dėl virszinintų žodzių. Paliulionis gavęs nuo Krasnicko laiszka, kaip velnes su duszia nulėkė pas liucipierių, Senapilės pavieczio virszininką, ir viską iszpliaupė. Dabar apie szitą atsitikimą pas mus visaip kalba; vieni sako, kad Krasnickas negerai padaręs, raszydamas caro szuneliui Paliulionii laiszka ir dar paminėjęs Gergelį su Babinu; kiti-gi sako antraip: Gergelio vaito nesigaili niekas, kaipo lupiko, kuris lupo vargdienius žmonelius ir susikrovė sau turtą bevaitaudamas, neziurėdamas teisybės—lietuvii jisai nebuvo. Bibiną numetė už tai kad vėplas; jisai buvo slaptu „diejatelii“, kad darieszti savo augsztesnejai valdžiai apie visokius lietuvių veikimus ir vėplys neužtėmyjo pilno maiszo lietuviszkų knygu, ir jeigu ne lietuvis—judoszius—žemskis Paliulionis, knygos butu pasklidusios tarp žmonių. Jeigu Paliulionis pamato naują lietuviszką knyga pas žmogų, tai trypia kaip velnes, kad ją iszplėszti. Butų gerai, kad kas ragus aplaužytu tam caro szuninkui. Bibinui nieko už tai nebus, nes jį perkels į kitą vietą už sznipuką.

Dėltogi tegul buna pasarga amerikiecziams, kad neraszytumėt Lietuvon tokių laiszku, kurie gali įtraukti į pinkles visai nekaltus žmones, per paminėjimą tik jų vardų.

Greitakojis.

Ko isz galvos neiszėjo tuli žmonės laukdami pabaigos svieto 13 d. Lapkriczio praėjusių metų. Laukė žvaigždzių puolant isz dangaus, kurios sudėgys visą svieta. Bet 13 dieną praėjo ir svietas liko kaip buvęs. Isz tokio kvailo žmonių tikėjimo, juodariai galėjo padaryti daug juokų. Sztai pas mus 14 metų vaikas, V. Dauksziukas, teip padarė:

Pasivogė blekinę smalos ir naktyje įlipęs į medį pagiryje, kuriame buvo gandro lizdas, tąją uždegė. Žmonės pamatę mislyjo kad jau žvaigždė nupuolusi ir įsikorusi į medį; vieni pradėjo giedoti o kiti su klaupę melstisi, praszydami Dievo atitolinti nuo jų tą ryksztę. Apdegusi smala ir lizdas pradėjo kristi žemyn ir žmonės pradėjo iš visų pusių bėgti prie prajovų. Dauksziukas tai matydamas voliojosi iš juoko ir susirinkusieji patyrę visą szito atsitikimo priežastį, nutarė Dauksziuką pakarti po tuo paciu medžiu arba akme nais užmuszti. Dauksziukas turėjo neszintis szalin nuo jų irszusios minios; jis ant tiek neiszmanė, kad su tuomi savo darbu pasigyрэ kitiems.

Szis atsitikimas iszgandino daugelį bobų ir įvarė priepuolą, kad ir dabar dar liegsta. Po teisybei buvo jug ko ir nusigąsti; deganti smala ir lizdas isztolo tamsioje naktyje iszveizėjo gana baugiai ir pagal fantaziją rodėsi nupuolus žvaigždė jau degina svieta. Tai kaip ir nenusigąsti.—Tai kokios naujienos atsitinka tarp tamsių žmonelių.

Isz Prusu Lietuvos.

Tilžėje susitvėre nauja lietuviszka draugystė Lapkriczio mėnesyje, praėjusio meto, po vardu „Lietuviszkoji Giedojimo Draugystė.“ Daugelis lietuvių yra girdėję dainavimus ant „Byrutės“ szvenczių ir dabar tulasis mislyja, buk daininkai susideda isz „Byrutės“ draugystės ir teip savo szventes dainoms grazina. Teip vienok nėra; szis pulkelis dainuojanczių visai nepriklauso prie „Byrutės“, tik tai „Byrutei“ eidavo į pagelbą. Dainoriai ir dainorkos isz pasimėgimo dainų ir liuosos savo valės susidraugavojo ir apsiėmė jas szelpti. O kad galėtu tankiaus ir vieszai dainuoti, sutarė įkurti draugystę su tam

ikrais įstatais. Pirmasis draugystės mieris yra dainą szelpti, kas metas keletą didzių szvenczių pakelti ir kas kelintas mėnesis vien draugsanariams bei pakviestiems pasilinksmimo vakarus nulaikyti. Draugystė susideda isz dainuojanczių ir nedainuojanczių sanarių. Pirmieji moka 3 o antrieji 6 markes ant meto. Už tai nedainuojantieji turi laisvą pribuvimą szventėms ir dainų vakarams, kurie yra nulaikomi dėl draugsanarių ir pakviestųjų. Virszininku draugystės yra p. M. Plota, pirklys. Ant pradzios prisiraszė 24 drangai ir iki sziolei skaitlius žymiai pasidaugino.

Pirmą kart vakarą szvęst
Iszdabintą su dainomis musų
Mes prisitaisom dabar
Tikint, kad tai pasiseks.

Bet isz tiesos! argi teip?
Ar isz tikro mes vakarą szvęsim
Juog mus kvietė daina!
Ją apsirinkom pakelt!

Viską, kas est szirdyje —
Jug meilingai dainelė iszreiszkia,
Reiszkia giliausius jausmus,
Rodo veikimą žmogaus.

Veik ji linksma, veik vaitoja
Tad vėlei niekus jau klieđa
Lygiai kaip valandos mus
Smutnin—ir džiugin isz vien.

Rods— tiesa!
Dainelė nei jokia garsinga giedota
Skambanczių nēr jos balsų,
Paukszeziui tik girios prilyst.

Ogi tacziau
Ji laksztingals tarp visko, kas gieda ir skamba,
Slepia puikybių gana
Kad ir žiamos ji kilties.

Kas-gi todėl
Malonus pasiduodanczia szirdzia jos klausos
Szvelniai tam supa jiji —
Szirdį teipjau kaip mislis.

Tad ir daina
Jos galybę teip reiszkiant pakeltą nuo musų,
Teip te nusiduodė —
Velyj' pati ji visiems.

Po proliogo tapo dainuotos 3 dainos, kurių pirmoji buvo „Lietuva tu man mieliausia“, kuri žodžiais ir linksmu balsu reiszkia karsztą meilę į tėvynę, Lietuvą. Antra daina buvo

Subatoje, 30 Gruodzio 1899 m., draugystė nulaikė pirmąjį dainų vakarą, kur tapo padainuotos 9 dainos ir 3 paskambinimai ant fortepijono. Klausytojų ir draugpakviestųjų buvo ymanytinai daug susirinkę. Vietos mažojo Jokubinės salėje buvo veik visos užimtos. Vakaras prasidėjo su Chopin'o kompozicija „Es-moll-Polonaise“, kurią paskambino vienas pons labai gražiai, po kurio viena žiuponaitė paskaitė sekantį proliogą, kursai gražiai skambanziam nubalsėjime dainą pagyrė ir ant jos ypatybių pakino.

liudna, apie atsiskyrimą dukters nuo motinos isztekant. Trecioji vėl buvo linksma „Garnys, garnys tur ilgas kojas“. Po dainų vėl tapo skambinta ant fortepijono su ketu-

rioms rankoms. Paskui vėl trys dainos tapo padainuotos. Pirmąją „Ar manęs tu negailies“ dainavo dvi žiuponaitės ir du ponai keturiais balsais. Antroji nauja daina buvo padainuota vienos žiuponaitės, kuri rodė, kad lietuviai ne tik gražių dainų turi bet ir lietuvaiczių, kurios isz tikro gražiai dainuoti moka. Treciają dainą padainavo vienas pons su pritarimų fortepijono, kas klausytojams didei pamėgo, kurie deluų plojimu atkartojimo prasžė. Paskui vėl dvi žiuponaitės paskambino ant fortepijono, po kam tapė visu dainorių padainuota paskutines trys dainos: „Kur eisiu, kur busiu“, „Mocziute mano“ ir „Maružėms bėgau“. Klausytojai isz dainų buvo labai užganėdinti. Ant galo buvo perstatymas, kuris visus didei juokino. Jaunas ir mandras pons ateina pas turtingą ukininką nėra pasikalbėti apie ukės reikalus, bet isztikrujų buvo atėjęs iszsiteirianti apie dukters dalį, kurią ketino vesti. Duktė tai numanydamą susikalba su tarnaitė iszkirsti jam szposą ir toji užima vietą dukters, kuriai anas pons iszreiszkia savo meilę ir praszo tėvų dukters rankos, isz ko sziejie ir nudziunga, kad duktė žiupone pastosenti. Galiausiai iszsireiszkia, kad tai ne duktė o tik tarnaitė, apgautas ir užgėdintas pons galvatrukcziais namon padulka. Perstatymas nusidavė teipgi labai gražiai ir susirinkusieji gerai viską suprato bei pasidžiaugė.—Tuomi buvo užbaigtas tasai vakaras.

Dabar draugystė rengiasi ant didziosios szventės, kuri bus Vasario 11 dieną; bus dainos, perstatymas teatro ir kiti pasilinksminiai.

Ruta.

Isz Skotijos.

Anglijai ir Skotijai lietuviszkų kunigų reikia kaip

druskos į zupe. Per porą metų buvęs Glasgow kun. Varnagiris tapo atstatytas, nes per silpnai pildė savo dvasiskas pareigas ir užsiėmė daugiausiai duonos kepimu, kaip ir kun. Žebrys Waterbury'je, Amerikoje. Glasgow lietuvių bus per 2,500, tai siaip ar teip kunigo vis reik, nes vestuvės, krikštynos tai ant galo myriai, kur be kunigo vos galima apsieiti. Algos kunigas czion gauna 14 svarų (\$70,00) ant mėnesio, o antra tiek gauna už visokius tikėjimiskus patarnavimus, nes lietuviai ant Dievo garbės nesigali.

Per užmanymą kun. Varnagirio pradžioje 1898 m. tapo įsteigta draugystė „Sandara“ kuri įsteigė duonos keptuvę, kad atginti lietuvius nuo žydų. Sanariai sudėjo ant pradžios į 300 svarų (\$1500,00) kad įrengti keptuvę atsakančiai, ir sekasi neblogiausiai dabar. Užveizėtoju keptuvės kun. Varn. parsikvietė iš Varszavos barzdskutį Urbanovic'ių, lenką, kuris saviszka elgiasi su visu kuom ir pagal §11 istatų negal jis buti paszalintas laike 5 metų. Prie geros tvarkos ir sutikimo visų abelnai, iš keptuvės butų didelė nauda, nes duoną perka lygiai visi gyventojai.

Pabaigoje praėjusių metų susitvėrė czion moksliszka „Szviešos Draugystė“ kurios mieriu yra įrengti knygyną ir skaitinyczią.

Kada p. Montvila su kun. Varnagiriū išleido „Vaidelytę“, užsiėmė ir rinkimu aukų Paryžiaus parodai bei musų kankintiniams. Ant abiejų reikalų surinko apie 8 svarus (\$40,00). Užgesus „Vaidelytei“ p. Montvila iškeliavo atgal Amerikon, bet kur dingo tos augos, nieko nežine. Neteško matyti jų kvitavota nuo parodos komitetų Europoje nei Amerikoje. Mą rodos Amerikos parodos komitetas

gali užklausti p. Montvilos kur jis jas padėjo? Tos aukos neturi dingti.

Skotiszkis.

Politiszkos žinios

Amerika. Valstijoi Kentucky, visados budavo gubernatorius ir kiti augsztiejie valdininkai demokratai. Per pastutinius rinkimus ir didesnį apsukrumą republikonų, tapo iszrinktas gubernatorium republikonas, kas nepatiko demokratams ir tiejie užvedė peržiūrėjimą balsų. Peržiūrėjus balsus atsirado keletas neteisinių balsų, kuriuos atmetus gubernatorium turėjo buti demokratas po senovei, bet tik vienu balsu daugiau už republikoną. Szitoks darbas nepatiko republikonams ir jie sutarė demokratų gubernatorių nuszausti, ką ir padarė, tam einant pro kapitolą. Nuszovė isz kapitulo lango. Mirtinai suzeistasis demokr. gubernatorius patvirtina demokratiszkus urėdninkus, o republikoniszkas iszardo legislaturą ir szaukia kariauną, apgarsindamas esant maiszto metą. Abiejų partijų szalininkai su ginklais susirinko į Frankfort, bet atėjus kariaunai, nei vieni neiszdrįso pradėti muszio ir teip bene atszals užsidegęs kraujas. — Demokr. gub. W. Goebel tapo paszautas 30 d. Sausio ir numirė 3 Vasario. Už sugavimą galvazudžio valdzia paskyrė \$50,000. — Szitas atsitikimas yra vandeniū ant demokratų maluno ir nemažai užkenks republikonų partijai sekancziuose rinkimuose Suv. Valstijų prezidento.

Ant Pilipinų salų eina viskas senoviszku keliu, amerikoni pilipiniecius rods nuveja bet ant to viskas ir pasibaigia, nes praėjus amerikonom vel viskas atsiverzia ant amerikonų nenaudos.

Pietinė Aprika. Po antram.

jam sumuszimui gen. Bullerio per burus ant Tugela upės, visi politikieriai rodyja Anglijai taikytiesi su burais ir užbaigti karę, bet Anglija tikėdamasi dar ant savo pajiegu rengia daugiau kareivių iszsiųst bei kanuolių. Iki sziol anglų pajiegos Aprikoje yra 145,000 kareivių (isz kurių 10,000 yra užmuszta, suzeista ir sugauta per burus, 14,000 apgulti miestuose Ladysmith, Kimberley ir Mafeking) ir 400 visokio skyriaus kanuolių, ir tai daugybei kareivių niekur nepergalint burų, rengia skubinau iszsiųsti dar į 70,000. Burų, kaip paduoda zinovai, įriesz teip dideles anglų pajiegas esą tik 60,000.

Nesisekant anglams niekaime, dabar jie nutarė sudrutinę savo pajiegas pulti ant burų dviejose vietose; Bulleris buk sulaukęs pastiprinimo ir grįžtas vėl ant Ladysmith, o gen. Kitchneris nuo Modder upės traukęs į Oranijos respubliką, bet ar tas nusiseks anglams, tai kitas klausimas, kadan gi burai apie tai senei zino ir gerai yra savo rubezius apsergėję. Bulleris gal atsikreipė delto vėl prie Ladysmith, nes burai paketino užtvenkti upę Klip, tekanczią pro Ladysmith, ir su vandeniū užleisti miestą, nepriverziant pasiduoti. Naušios zinos paduoda, kad muszis pas Ladysmith vėl prasidėjo ir girdėti bausis kanuolių szuviau, nes Bulleris ketinęs buti Ladysmithe 5 Vasario.

Burai paėmę miestelį Ngutu Zulų zemėje, kur visus civiliszkus urėdninkus ir 45 kareivius nuvarė į Pretoriją ir patekę jiems 340 szaudyklių su daugybe szavių.

Vakarinėje dalyje svarbesnio nieko neatišiko tik burai pradėjo labiaus veržti Kimberley ir bombarduoti. Pietinėje dalyje gen. French pasiuntė vieną pulką su 4 kanuolėms aplinkę apziurėti, ar nėra kur burų, kuris sugrižo atgal nu-

zudęs vieną apicierą ir kareivį, 8 turėjo suzeistus o 6 burams į rankas pateko.

Paskiausios žinios pranesza apie karsztą muszij pas Ladysmith, ir vėl matyt, kad Bulleriu eina prastai, nes nieko valdzia negarsina. Jeigu bent kiek Bulleriu sektusi, tai valdzia kuogreicziausiai apgarsintu.

Kad atlaikyti kitas vieszpatystes nuo iszikiszimo, Anglija rengia visą savo laivynę. Anglija mat pabugo, nes Transvaaliaus pasiuntinys, Dr. Leyds, nukako į Berlyną o paskui į Petrapilę, kaip politikieriai mano, praszyti tarpininkystės ant užbaigimo karės.

Prancuzija. Valdzia nutraukė algas Paryžiaus arcivyskupui Aix ir vyskupams Versailės, Volencijos, Viviers, Toul, Montpellier ir Avignono už iszreiszkimą laiszkuose simpatijos nusudytiems zokoninkams „Dangun emimo Motinos Szv.“, kurie dirbo ant sugriovimo respublikos.

Seimas įvelijo milijardą frankų ant 178 naujų visokių kariszku laivų ir sudrutinimo drutvieczijų.

Dalis darbu.

M o n t r e a l, (Kanadoi) Montreal Cotton Co. sustraikavo 700 darbininkų, reikalaudami pakėlimo algos.

P h i l a d e l p h i a, P a. 100 darbininkų sustraikavo laikrodzių dirbtuvėje Keystone Watch Cse Co. reikalaudami pripazinimo unijos ir pakėlimo algų. — Cramp'o laivų budavojimo pabirkas gavo užpraszymą pabudavoti du laivu, kurie plaukios tarp Suv. Valst. ir San Domingo.

T r o y, N. Y. Strytkarių darbininkų straikas jau pasibaigė. Kompanija apsiėmė mokėti visiems darbininkams po \$2,00 ant dienos ir po 18½ ct. už valandas po dienos darbu.

Avoca, Pa. 300 darbininkų sustraikavo Avoca Silk Mill Co. reikalaujami pakėlimo algos po 50 ct. ant sanvaitės.

Shamokin, Pa. Shamokin Silk Mill Co. apreiškė dėl savo 300 darbininkų, kad dirbs 5 valandas ilgiaus, pagal paprastą darbo laiką 10 valandų. Dabar dirbs 15 valandų.

Pottsville, Pa. Schuylkill Coal Exchange penkeriose savo kasyklose pakėlė kalnakasiams algas ant tiek, kokios buvo pirm 12 metų. Kalnakasiai gaus po \$12,00 o jų pagelbininkai po \$11,10 ant sanvaitės.

Hillsdale, N. J. Vietinis šilkų pabirkas, stovejęs uždarytu per 3 metus, yra taisomas ir ne po ilgo praded dirbti, kur daugelis darbininkų gaus darbą.

St. Paul, Minn. Great Northern geležinkelio sustraikavo visi keleivių trukių konduktoriai ir breksmonai reikalaujami didesnės algos. Kompanija straiķierių vieton paėmė kitus darbininkus.

Sharon, Pa. National Steel Co. pakėlė savo darbininkams algas ant 10%.

Florence, Ala. Geležies liejinyčiose, vadinamoje Philadelphia, pradėjo dirbti. Visą metą pirm to nedirbo.

Altona, Pa. Vietinių geležies liejinyčių formų taisytojais sustraikavo reikalaujami pakėlimo algos po 50 ct. ant tonos. Pasiuntiniai, kurie padavė kompanijai straiķierių reikalavimus, tapo atstatyti nuo darbo, už ką sustraikavo visi darbininkai, reikalaujami priėmimo atstatytų atgal prie darbo.

Elkhorn, W. Va. Dvi didžiausios angliakasyklų kompanijos pakėlė algas savo darbininkams ant 10%.

Doylstown, Ohio Akron Coal Co. parengė czionais naujas kasyklas.

Pottsville, Pa. Ka-

syklos Silverton tapo uždarytos, nes visatinai išsiūbaigė anglis.

Blacksburg, N. C. Dėlei didelio pareikalavimo geležinės rudos, vietinėse kasyklose dirba be perstojimo.

Philadelphia, Pa. Murininkai turėjo czion savo susivaziavimą, ant kurio nutarė, kad jiems algos turi būti mokamos po 50 ct. už valandą nuo 1 d. Balandžio ir dirbti neilgiaus, kaip 8 valandas.

Indianapolis, Ind. Nesitaikant anglių kasyklų kompanijoms su kalnakasiais kietųjų anglių, kurie reikalauja pakėlimo algų valstijose Indiana, Ohio, Illinois ir Pennsylvania, centraliziskas unijos komitetas apskelbė paskutinį raką iki subatai 3 Vasario. Jeigu kompanijos nepakels algų, tai sustraikuos į 75,000 kalnakasių.

Paryžiuje dailydžių straiķas prie parodos budavonių jau pasibaigė per pakėlimą 10 centimų už valandą.

Czekijoi angliakasių straiķas tęsėsi tolyn. Dėl stokos anglių turėjo sustoti dar septyni dideli pabirkai, geležiniai bei porcelėno. Valdžia negalėdama priverst kasyklų savininkus susitaikinti su kalnakasiais, keta iš karaliskų kasyklų kasti anglis ir pristatyti bent dėl mokyklų ir kitų viešų namų apszildymo.

Del parodos reikalu.

Kn. Žilinskas No. 3 „Tėvynės“ reikalauja kokio ten teisinimosi iš mano pusės; bet pirma reikėję butu parodyti mano nusizengimą, idant reikalas butu teisintiesi.

P. Daumantas po aplankų Paryžiuje rasė, kad ten vietinis komitetas sutverti nesisekė, o ir p. Žitkus bei p. Dobkevyczia savo gromatose rasė į Ameriką, kad jie neapsiima Parodos reikaluose taip dirbti, kaip mes, komitetas, norėtu

mėme. Todėl juk 2 d. Sausio mes komitetas, apart kn. Miluko, Plymouthė susirinkę snekėjomėsi, ką reikia geriausiai padaryti. Apie tą komiteto susirinkimą kn. Žilinskas „Tėvynėje“ nieko nemini, nės matyt jis ano nutarimus jau pamiršo. Ten nutarėme p. Daumantą nusiūsti vėl į Paryžių, ir netik kontraktą gauti ant raszto dėl vietos, bet taipgi padaryti visokius žingsnius kas link parodos dalykų: užsteliuoti figuras ar kas ten nebutu reikalinga. Pagal reikalą, palikome jam ant valios pasikviesti į pagelbą p. Žitkų ar kitus, kurie galėtu būti pagelbingi parėdyme Parodos. Jam pavedėme tuomi tarpu buti kieravytojų reikalų Parodos, ir priimti atsakymą akyvaizdoje exekutivos Parodos. Dėl tų pirmų žingsnių atlikimo ir pasiuntėme 100 dolerių.

Po to, kaip pinigai tapė išsiūsti ir kaip Daumantui pilnavalė mūsų Komiteto tapė duota ant įrengimo Parodos, atraszė pp. Žitkus, Pautienius ir Dobkevyczius, kurie sakosi esą vietiniu Komitetu, ir kaip toks komitetas jie pastatę yra navatną išzlygą, beje: kad jeigu iki 31 d. Sausio nepasiūsimė paskirtus parodai pinigus į banką Paryžiuje, kur jie tuos pinigus ar vienas ar visi galėtu paimti, tai jie išzsiskirstys... Jeigu tie ponai norėtu žmoniskai dirbti dėl mūsų reikalo, tai jie nebutu taip labai skubinėsi išzsisklaidyti, o butu susinesę su p. Daumantu, kurs Lietuvos yra reprezentantu ir mūsų komiteto pilnavalninku ir taip pat su mumis.

Todėl, nuo p. Daumanto dar atsakymo neatėjus, ką jis padarė, ir įpatingai ar ant raszto įgyjo kontraktą, nebuvo galima išzpildyti reikalavimų p. Žitkaus, Pautieniaus ir Dobkevycziaus. Juk mes neesame vaikai, kad sykį padarytą žingsnį atgal kreiptumėme, pirma negu žinome, kas tapė

nuveikta per p. Daumantą, mūsų komiteto pilnavalninką ant įrengimo Parodos. Mes pasielgėme nuosaikiai, pagal nutarimą Komiteto 2 d. Sausio, ir laukiame, koks iš to pareis galas.

Jeigu jau sziuomi sykiu kam reikia teisintiesi, tai man rodosi tiktai kn. Žilinskui, kurs prizadėjo 2 d. Sausio knygas į Paryžių umai išsiūsti, bet išsiuntimą vilkino iki 3 d. Vasario; kodėl? Taipgi katalogą kn. Žilinskas umai žadėjo duoti į spaudą — nės to reikia, o tuomi tarpu jis nei korektos nenori atlikti į laiką, nės kad į Plymouthą, pagal jo pakvietimą, nuvaziavau 28 d. Sausio, tai korektos gulėjo per ilgą laiką neatliktos, ir jei taip toliaus trauksis, tai kas-žin kuomet katalogas iszeis išz spaudos? Juk pagal tą mūsų katalogą prisieis mūsų reprezentantui Paryžiuje parengti parodos katalogą, o užvilkinant darbą, kas pasilieka kaltas?

Man rodosi, kad katras kokį darba esame apsiėmę padaryti, turime išzpildyti, o tuomet nei užjieszkėjimų negalės buti. Jeigu Europoje nebus žmonių, kurie pagal mūsų matymą galės išzvesti reikalą, tai galėsimė — jei reikalas bus — išz Amerikos nusiūsti atsakantį žmogų. Bet pakol mūsų pilnavalninkas neatsiliepė ir neiszdavė raporto išz to, ką padaręs yra, mes negalime, dirbdami žmoniskai ir konsekventiskai, pavesti darbą ypatoms, kurios nuo paczių pradzių atsisakė žengti reikalingiausius žingsnius dėl įvykdinimo Parodos.

J. Szliupas.

P. Daumantas į Paryžių išzkeliauvo 23 Sausio vakare ir viską veiks, kas galima bus, su pp. Žitkum ir Dobkevycziūm. Pinigus p. D. liepia siūsti ne į Paryžių, bet Europos Komiteto parodos kasieriui p. D. Zauniui, išz kur reikale greicziaus gali gauti negu išz

Amerikos. (Laiszkas nuo p. D. gautas panedėlyje 5 Vasario).

Kun. Žilinskas 3 num. „Tėvynės“ norėtu mane apkaltinti už nenusiųtimą mūsų nutarimų Paryžiaus lietuviams o tik p. Daumantui.

Ką mes veikiame, tai turime žinoti visi, kurie dirbame tame reikale. Visas žines apie parodos vietą ir Paryžiaus lietuvių veiklą gavome vien nuo p. Daumanto ir dėlto atsakymus siuntėme tuom paciu keliu atgal. Paryžiaus lietuviai mūsų, Komiteto, nutarimus gavo tuojaus nuo p. D. O kad p. D. raszė, kad Paryžiuje nesisekė sutverti komitetas, tai pasirėmė ant žinių, kokias gavo nuo Paryžiaus lietuvių. Abelnai jokių oficializkų žinių apie parodą nuo Paryžiaus lietuvių mes negavome nei kartą o vien tik nuo p. D., apart paskutinės žinios, kad „kuogreicziausiai butu t e l e g r a m u prisiųsti paskirti parodai pinigai, kuriuos ims viens arba visi, ir jei pinigų negauna, tai iszyra komitetas“. Ant sziotokio reikalavimo asz nepristojau isz karto ir pasakiau kun. Žilinskui savo tame pažvalgas ir dėlto, kad jau buvome pagal viso komiteto nutarimą iszsiuntę p. D. dėl galutino sudavadijimo visų reikalų kaipo isztikimą žmogų. Parodos įvykimas man ir p. D. nei trupucio nemenkiaus rupi kaip ir kun. Žilinskui. Mes siųsdami p. D. rasztą 6 Sausio raszėme, kad knygos bus iszsiųstos iki 10 dienai Sausio, bet tosiosos ir dabar dar neiszsiųstos. Norint kitus kame apkaltinti, reik apsiziurėti, kad nelikti kaltu paciam dėl to reikalo. Knygos Paryžių pasieks greicziausiai 30 dienu laike, o kol jas dar apdarys, ar suspės iki 15 Balandžio?

P. Mikolainis.

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

Scranton, Pa. „Lietuvos Sunų Draugystės“ ant susirikimo, paaiszkinus parodos reikalą, sanariai paaukavo \$4,00 sumesdami pagal iszgalę po penktuką—deszimtuką. P. Jonas Aponas paaukavo \$1,00, o A. Szilingis 50 ct. Pinigus prisiuncziu J. J. Paukszcziui, central. kasieriui. *Sonus.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

ATSAKYMAS

Tėvynės Mylėtojų D-tei.

Guodojami Tautieciai!

Sausio 7 d. 1900 m. gavome nuo jus centralizsko sekretoriaus p. J. Damijonaiczio isz Waterbury, Conn. laiszką varde „T. M. D tės“ raszyta su užklausimu kas link sąlygų susidėjimo „T. M. D-tės“ su „Ukininko“ red. ir administracija.

Kadangi susineszimas tarpe mus yra labai sunkus, o laikas yra labai brangus, todėl pasirupjisiu, kad mes galėtume greicziaus tarp savęs susiprasti.

Laiszke p. Damijonaiczio yra paminėta tik viena sąlyga isz pusės „T. M. Dtės“, butent kad per susirizimą su „Ukininku“ „T. M. Dtė“ nepaliamutų egzistavusikaipo savystovatautiszka organizacija. Kitiokių praktiszkų užmanymu nepaduota, ir nežinia, kokius veilyjimus turėtų D tės susirizdama su „Ukininku“. Tik p. P. Mikolainis, „Vienybės L.“ redaktorius, kalbėdamas apie tą pat dalyką savo laiszke, raszytame 15.XII.1899, paduoda nuo savęs projektą, kad „Ukininkas“ pavestų T. M. D-tei isz „Ukininko“ atspaudžiamas kuygeles, kad tos knygelės

iszeitų Dtės varde ir butų dovanojamos knygnesziamis ir kitiems lietuviams. Kadangi szis paskutinis užmanymas gali ir tarp jus rasti pasekėjus ir yra raszytas vieno isz T. M. D-tės sanarių, per tai ir szį paskutinį užtėmyjimą reikia laikyti už svarbų. Isz tų žinių mes ir pasinaudosim. Bet pirm negu spręsti apie budą mus susirizimo reikia, kad ir jus su prastumėte mus padėjimą ir dirvą ant kurios norite darbuotis.

Apie mūsų padėjimą ir sąlygas mus gyvenimo daug žinote, daug galite patirti nuo p. P. Mikolainio ir da daugiau patirsite isz „Ukininko“. Dėlto ne daug te apie tai ir kalbėsiu. Kaip žinote mūsų rūpestis dalyke praplatinimo apszvietimo dalinasi į dvi szakas: 1) iszleidimas liet. rasztų ir 2) jų platinimas. Dabar kyla klausimas prie kokios szakos jas norėtumėte prisidėti. Isz laiszkų ir apskritai isz viso jus padėjimo iszeina, kad jus galite prisidėti prie pirmojo darbo t. y. prie iszleidimo lietuviszkų rasztų. Taigi iszeitų, kad platinimas rasztų turėtų but pavestas mums pilnintėliai. Isz laiszko p. P. Mikolainio matyti, kad jus dagi apsimtumėt padovanoti savo iszleistas knygas knygnesziam ir kitiems lietuviams. Dovanodami jus tikitės atsieksę savo siekį ir prisidėse prie veiksnio praplatinimo apszvietimo. Bet ar toks budas platinimo isztikrujų atnesztų naudą? Labdaringumas yra gers, bet tik labdaringumas organizuotas, o ne toks, apie kurį skelbia dvasiszkiejie mūsų vadovai. Ar knygneszis gavęs dovanai jus knygas, gal tų knygų nedovanot ir veikiausiai nedovanos. Isz tokio labdaringumo veikiausiai turės naudą vieni tik knygnesziai, kurių pasiszventimas dėl lietu-

vystės yra surisztas su jų paczių naudą, tai gi nėra parėmtas ant doriszko pamato. Platinimas apszvietimo turi but organizuotas ir tik su pagalba organizacijos galima įkunyti jų užmanymą — platinti jus rasztus dovanai. (Organizuotas platinimas apszvietimo yra labai geras, bet kame organizacija, kuri apimtu visą Lietuvą? Knygnesziai dėl savo asabiszkos naudos aplanko visus Lietuvos krasztus ir placziausiai paskleidžia lietuviszkus rasztus. Organizacija gi tą padarys tik savo ratelyje ir ilgą laiką praeis, kol priduos liet. rasztus tiems, kuriems pridoda knygnesziai. Knygnesziai platina liet. rasztus dėl savo asabiszkos naudos ir nepasijunta nabagai, kaip dings-ta visa jų nauda ir patys atsiduria kalinyje bei Siberijoi. Knygnesziai yra vienatiniais platintojais liet. rasztų ir jeigu ne jie, tai retas kas gautu kokią liet. knygą arba laikrasztį tolesnėse Lietuvos szalise. Knygneszys gavęs dovanai knygas, parduos jas pigiai arba pridės „priedą“ prie „Szalatinio dangiszkų skarbu“ ant tojo pakeldamas prekę. Man rodosi yra atsiektu mieriu, kad knygelė patenka į lietuviu rankas per knygneszį arba organizacijos keliu. „Tėvynės Mylėtoju Dr.“ mieriu yra platinimai liet. rasztų vien ir apie kokių uždarbi, ypatingai nuo Lietuvos gyventojų, nei mislies nėra. Draugai aukauja tą 60 ct. ant labo visų lietuvių lygiai. Duodant dovanai knygnesziam knygas T. M. D. greicziausiai paplistu jos mieriai po visą Lietuvą ir atkreiptų visų lietuvių atydą ant draugystės, daugelis prisidėtų sanarių sutveriant kuopas bent platinimo liet. rasztų ir tik tokiu keliu gali įvykti, man rodosi, organizuotas platinimas apszvietimo ir tai platesnėse rybose, pirmu apskelbiant placziausiai kiek iszgali-

ma ir tuomi pritraukiant di-
desni skaitlių visokių sandar-
bininkų. Tegul platinasi T.
M. D. išleistos knygos viso-
kais keliais, organizuotais ir
neorganizuotais.

P. Mikolainis.)

Mes stengiamės organizuoti
platinimą apszvietimo geriaus,
ne kaip iksziol buvo, norime
įkurti Szviesos D-tes, norime
sueiti į pažintį su geresniais
vyrais, norime organizuoti ga-
benimą knygų ir tt. Tie ru-
pesčiai negali but veikiai įku-
nyti, nės truksta žmonių, pi-
nigų... Teip saprotaujant iš-
pultų, kad tik per mus tarp-
ninkystę galima būtų veikiau-
siai atlikti minėtą darbą. Jei-
gu jus mumis dovanotumėt sa-
vo išleistas knygas tai turė-
tumėt pavest mums elgtis su
joms teip, kaip mums išrodys
geriau; ar tas knygas mes do-
vanosim kam, ar jas pardavi-
nėsime pigiai, ar brangiai—tai
vis prigulės nuo mus pažin-
čių, gabenimo ir daugelio ki-
tų sąlygų. Jeigu jus sutiktu-
met dovanot jas, tai turėtumėt
greit duoti atsakymą ir mes
paimsime jus knygas po savo
globa; jeigu gi turite kitokius
mierius tai teipgi turėtumėt
greičiaus juos apreikezti ir
pasirupinti, kad knygos negu-
lėtų ant lentynų. — Tai tiek
kas link platinimo jus rasztų.

Dabar pakalbėsime apie Jus
prisidėjimą prie išleidimo
„Ukininko“ ir jo knyguczių.

Išleidimas mus rasztų Pru-
suose tai yra darbas visuome-
nės—ne privatiszkas, kaip jus
redakcijose; mūsų organizaci-
ja veikiausiai panėsi į jus
D-tes ir jeigu nedaug rasztų
dalina dovanai, tai priguli nuo
to, kad ant išleidimo jų toli
neužtenka pinigų aukautojų.
Prie išleidimo „Ukininko“
jus galėtumėt prisidėt tiktai
kaip aukautojai (kaip ana D-tes
„Žiburėlis“) pinigų ir rasztu.
Paimti „Uk-ko“ išleidimą į
savo rankas arba išleisti jį
per pusę su mumis būtų ne-

praktiszka ir galėtų per tai iš-
dygti visoki nesusipratimai...
Kas link išleidimo knyguczių
pagal užmanymą p. P. Miko-
lainio, tai turim pasakyt, kad
tas užmanymas yra surisztas
su tulu neparankumu. Jeigu
knygutes leisti per „Uk-ka“,
tai pirmiausiai reiks mumis
mokėti už sustatymą litarų,
taigi knygutės bus išleistos už
jus ir už mus pinigus, be to
gal atsitikti, kad kokia kny-
gutė gal mums patikti, o jums
ne, mums reiktu vest redakci-
ją, korektą ir tt., gal kas ne-
gerai iszeit — sztai ir nesusi-
pratimai.

Mums rodos parankiausiai
būtų prisidėti Jums kaipo tal-
kininkams, kaipo szelpėjams
tokio reikalo, kuriam Jus pri-
jauziate kaipo sądarbinin-
kams, kurie gal galėtų vesti
kokią nors specialiszką szką
„Uk-ko“, arba išleidinėti
kokią nors specialiszką eilę
moksliszkų ar kitokių knygų,
kaipo platintojams „Uk-ko“
ir jo išleidimų Amerikoje.
Per tokį jus prisidėjimą galė-
tų susitvirtinti buvis „Ukinin-
ko“, kuris yra, gali sakyt, pir-
mutiniu kareiviu už lietuvių
tiesas ir susitvirtinęs galėtų
daug daugiau atlikti, ne kaip
iksziol. Prie pabaigos turime
užtėmyti, kad dalyke išleidi-
mo rasztų mes laikomės tokių
pažiurų, kurios gal jums ir
nepatikti. Mes labai žiurime
ant rasztų populariszko ir
jų naudingumo ir malonetume,
kad daugiau būtų rasztų po-
litiszkų, kurie pabudintų poli-
tiszką susipratimą.

„Ukininko“ Redakcija.

Rinkimai centraliszko prezi-
dento užsibaigė, iszrinktas dau-
gumu balsų yra p. M. Bridic-
kas isz Lost Creek, Pa. P. O.
Box 17.

Kas link knygiaus p. Kaza-
kevicziaus, jis būtų tinkams,
vienok kad knygius rinkti bu-
vo nereikalingas, o antra p.
Kazakevičzių esant tankiai

kelionėje, kur prisiejus reika-
lui susiraszyti nebutų galima
žinoti kur p. K. yra ir tokiu
budu p. K. užtikrinti ant kny-
giaus negalima, dėl neparan-
kumo visai draugystei.

Knygių liekasi pirmiaus
perstatytas ir užtvirtintas p.
N. Olszinskas isz Cleveland,
Ohio., 825 St. Clair str.

Kas link susidėjimo su
„Ukininku“ išleidžiamu Pru-
suose, tai sunku yra įspėti kaip
turētu buti. Czion, virszui, pa-
talpinome atsakymą „Ukinin-
ko“ administracijos, isz kurio
matomas neparankumas susi-
neszimų su „Ukininku“ per
atstumą kelio, ir jie praktisz-
kiausiai beveik sako: kad vi-
sas knygas dovanojamas T. M.
Dr. Lietuvos gyventojams pa-
vesti globai „Ukininko“, ad-
ministracijos. Pavedant gi
knygnesziams, tai žinoma jie
padarys savotiszka, nes jiems
neapeina lietuvių apszvietimas,
tik asabiszkas pelnas.

Dabar pagal mus susiraszi-
nėjimą su centr.sekr.mislis yra
tokia: geriausiai dovanojama-
knygas pavesti „Ukininko“
administracijai, nes ir ji vien
veikia dėl apszvietimo kaimie-
čių, tai žinos ir su tomi-
knygomis kaip padaryti. Kuo
greičiaus, kuopos apie szį pa-
davimą apsvarstę duokite žinę
centr. sekr. arba prezidentui.

Pasidėkavodams Jums ma-
lonus sąnariai draugystės už
gerus man ir lietuvių szaliai
linkėjimus ir prezidenturą,
kaipo prezidentas dar paskuti-
niu kart į Jus atsizsaukiu.

T. Astramskas.

Szinomi praneszu T. M. Dr.
sąnariams apie knygelę „Len-
kai ir Lietuviai“.
Kaip jau buvo minėta, knyge-
lės tapė atspaudinta 3000 egz.,
isz to skaitliaus 1050 egz. yra
apdaryta kietuos apdarėliuos.
Išleidimas tos knygelės.
Kasztavo „T. M. Dr.-tei“ \$116,
87 ct. Darbas atliktas gerai,
ant dailios popieros, kaip pa-

tys sąnariai matot.

Dabar centraliszkas komite-
tas turės nuspręsti kiek tų
knyguczių iszsiųsti Lietuvon
dėl iszdelinimo. Man rodosi
kad 1500 egz. reiktu pasiųsti
į „Ukininko“ redakciją, o kita
pusė liksis dėl amerikiečių.
Teipgi isz „Keistucio“ 2850
egz. esanczių Prusuose reiketu
parsigabenti 850 egz. Ameri-
kon o 2000 palikti po globa
„Ukininko“ redakcijos dėl isz-
platinimo po Lietuvą; teippat
„Orleano Mergelės“ pavesti
„Ukininkui“ 2000 egz. o liku-
sias 321 parsigabenti teipgi
Amerikon.

P. Olszevskiui \$116,87 už
darbą užmokėtą, ir dar kasoje
lieka pinigų \$204,48. Taigi
reikia tik rankraszczių, o ga-
lėtume duoti į spaudą vel nau-
ją knygelę. Rankraszczių da-
bar priversti esame jieszkti,
centraliszkas komitetas, nes
literatiszko kom. teip kaip ir
neturim. Ant kurių ypatų
buvome pasitikeję, tai visai
atsisako. Vienok neturėkit
bejonės guodotini draugbro-
liai, rankraszczių rasis, po po-
ros sanvaiczių galėsime pranesz-
ti apie naują rankrasztį dėl
„T. M. Dr.“

Su „Ukininku“ susidėjimas
yra ne lengvas, ir galima isz-
kalno pasakyti, kad ne gali-
mas. Norėdami suszelpti „Uki-
ninką“ užsiraszykime sau tą
laikrasztį kurie iszgalime ir
pagal nutarimą gal suszelpsi-
me „Uk.“ su keletu desėtkų
dol. nuo „T. M. Dr.“ už ką
mūsų iszleidimus „Ukininkas“
platins po Lietuvą.

M. J. Damijonaitis.

Isz Brazilijos.

(Tąsa ir pabaiga.)

O dabar dėkavoju „Vieny-
bės“ redakcijai už apreiszkimė
tų daiktų, apie kuriuos klai-
siau. Anuomi kartu asz re-
dakcijai buvau prisiuntes eiles
apie girtuoklystę ir degtinę,
bet nemalečiau dar jų patal-

pintų „Vienybėje“ ir dėlto sprendžiu, kad jos redakcijai nelabai patinka. Kaip moku teip szoku. Kokias eiles įstengiu paraszyti, tokias raszau. Dabar vėl prisiuncziu eilemis savo mislis apie abelną reikalą mūsų tėvynės ir tikiu, kad jos patilps „Vienybėje“. Asz teipgi rasziau kitąsyk į lenkiszka laikrasztį, iszleidžiama Kurityboje, už ką ir dovanas gavau. Vieną kartą lenkpa laikiai užkvietė mane paraszyti eiles kaip yra brangi „ojczyzna-Polska“, kaip lietuviai jai vergavo ir tt. Jie mą nurodė kokioje mislyje tos eiles turėtu buti. Ir jų nežinota, kad asz esu lietuvis, nes pagal pavardę Maculevicz, iszeitu lenkas. Tai ar tikėsite, kad asz jiems surasziau eiles tai cziaudėjo skaitydami ir mane „psiakrevavo“; įbingę mozurpalaikiai buvo nusiuntę net tais eiles į Porto Alegre pas advokatą norėdami mane apskusti. Advokatas jiems atsakė teip: „Matyt kad tas žmogus yra didelis szelmis, kuris teip raszo. Vienok iszkada jo galvos, nes tokia galva szituose laikuose yra brangi, kuri gal teip paraszyti. Geriaus jus jo nepristokit.“ Už lietuvsytę, broliai, reik kiekvienam užstoti. Per du metu lenkai tylėjo ir dabar vėl kviecia sandarbininkauti. Mat lenkams striuka su rasztininkais, esantieji Brazilijai yra vien dvarokai, kurie netik nemoka skaityt ir raszyt, bet ir nei persizęgnoti. Tulas du kart pervarytas per abėcėlę ima laikrasztį, bet ar ką supranta, nežinau, nes kitam nieko negal pasakyti ką laikrasztis raszo.

Teipogi teiksis mą apreikszti „Vienybės“ redaktorius, kur randasi Airija. Asz zinau visas dalis svieto ir vieszpatytes, bet Airijos neuztikau niekur. Kartais rasdamas skaitymus apie airių veikimus, norėčiau žinoti kur randasi ir

jų tėvynė — Airija. (Airija yra sala vakariniame szone Anglijos (Vales) ir Skotijos, ir rasztuose vadinasi Ireland. Nuo Skotijos sziauriniame gale atskirta Airija yra teip vadinamu sziauriniu kanulu (North Channel) 14 angliszku mylių vandens sruoga, o nuo provincijos Vales—Anglijai szv. Jurgio kanalu (St. George Channel) 47 mylioms. Airių yra 5 milijonai ir 160,000 pagal suskaitymą 1881 metuose. Airija kitados buvo savystovė vieszpatystė ir paskiaus anglai užsimanė paimti Airiją po savo valdzia, ką ir padarė. Anglai atėmė nuo airių visas žemes ir juos pavertė į baudziauninkus ir nualino teip, kad iki 1880 metų iszkeliavo į Ameriką ir kitaszalis 2 milijonai ir 637,187. Airiją teipalina net ir dabar dar Anglija, kaip Lenkija o dabar Maskolijaalina — Lietuva. Red.)

Pas mus dabar didesniuose miestuose stato ligonbuczius, laukdami ledakos ligos maro, kuris vis placziaus pradeda siausti. Apie Ijucho lietuvius ketino praneszti kun. J. Lassbergis man, o asz gavęs prisiųsiu jums. Jeigu mano rasztai jums patiks, tai sulaukęs ilgesnių vakarų apraszysiu apie atkeliavimą Brazilijon ir pradėjimą gyventi. Asz galėčiau rods szventoms dienoms paraszyti, bet sztai kaip jos mą praeina. Nedėldieniais pas mane tai kaip rasztinyzioje; sueina lenkų ir maskolių, kad jiems perskaityčiau gautas gromatas bei paraszycziau vėl, ir kaipo susiedams tai padarau vis dovanai. Mano knygynas susideda isz 12 knygelijų yvairaus turinio ir tryliktų kantyczkų. Ant galo turiu dar paminėti, kad gavau laiszką ir nuo Petro Vossylius isz Jersey City, N. J. Atsakymą duosiu porą sanvaiczių vėliaus visiems.

Sveikinu visus brolius lietu-

vius, darbuojancziusi ant dirvos nuvargintos mūsų tėvynės ir liekuosi tolymoi Brazilijai.

Kazimieras Maculeviczius,
Alfredo Chaves
Porto Alegre
Rio Grande do Sul
Brazilija.

Atsakymas p. Szliupienei.

Dovanos man p. Szliupienė, juog teip ilgai neatsakiau ant jos replikos. Bet ką turėjau daryti: „Vienybės“ nelaikau ir per ilgą laiką nė nežinojau, kad p. Szliupienė ant manęs priraszė; apart to nemažai laiko užėmė ir sujieszkojimas anos moteries, kurią drauge su visa Moterijų draugystė kadaisiai buvau į pragarą nuvaręs.

Prisipažįstu, kad ir ligsziol raszto mano garbios aponentkos nemacziau. Girdėjau tik nuo kitų, kad p. Szl. davė man „pipirų“, iszvadindama manę „isz principo“ melagiu tvirtindama, kad viskas, ką rasziau savo apgynime „Vienybės“, esą netiesa ir priedams prikiszdama man dar daugelį kitų prasikaltimų.

Girdėjau tik tuos tris užmetimus, padarytus man p. Szliupienės: (Mes rodyjame kun. K. užsiraszyti „Vienybėje“ o neklausyti szunliežuvavimų. R.)

1) Buvo pas manę viena moteriszkę, man gerai pažįstama, klausiti ar gali ji prisiraszyti prie moterijų draugystės. Asz jai pataręs prisiraszyti prie Susivienijimo, gąszindamas kitaip pekla.

2) Asz apszvietimo nemyliu, nes jeigu mylėčiau, tai „T. M. D.“ kuopa butu jau seniai gyvavusi Scranton'e.

3) Nemėgstu teippat ekonomiszko savo žmonių pasikėlimo, nes, ana, suardziau kooperatyviszką sztorą.

Ant tų užmetinėjimų atsakau:

1) Jokio dar žmogaus į peklą nesiuncziau, nes neturiu tos

galybės. Jozefa Balczietienė, kurią buk asz draudziau nuo prisiraszymo prie draugystės ir kuriai buk kalbėjau primetamus man žodzius, niekadospas manę nebuvo klausti, ar jai raszytis prie draugystės, ar ne, ir delto apreiszkiu dar sykį, kad viskas, kas buvo raszyta apie manę tame reikale, yra begėdiszka melagystė. P. Szliupienė, jei man netiki, tegul paklausia Jozefos Balczietienės, kuri patvirtins tą, ką raszau.

2) Kas link mano meilės ir nemeilės apszvietimo, tai atsakau tuo pacziu: Manęs dar nebuvo Scranton'e, o T. M. D. jau gyvavo. Taigi jeigu p. Szliupienei labai rupi apszvietimas, tai T. M. D. kuopa butų jau susitvėrusi dar priesz mano atėjimą į Scranton'ą.

3) Sztoro asz neardziau. Niekados nebuvo jam prieszingas; sznekėjau apie jį bažnyzioje keletą sykių ir del to tai man rodosi, ant mitingų susirinkdavo pilna žmonių, kad budavo szneka apie jį. Ant mitingų vienog pats neeidavau dėlto, kad gana priesznekėjau bažnyzioje, 2, dėlto kad neturiu agitatoriszkų dovanų, ir 3, dėlto kad, nois žadėjau prie sztoro prisiraszyti, bet kiszti nagų arcziau nenorėjau, bijodamas, kad karte nenusisekimo nepultų visa bėda ant manęs, teip kaip puolė ant kun. Kaulakio Philadelphijoje. Neužilgo po iszrinkimo sztoro komiteto atėjo pas manę keletas žmonių ir pasakė, kad komitete jiems nepatinka du žmonės, bą į parapiją nepriguli ir bažnycziai yra prieszingi, ir delto nori dėti kitą sztorą, į kurią prigulėtu vieni parapijonai, apie ką ir prasžė pagarsinti bažnyzioje. Asz bijodamas, kad užmanymas nepakriktų, sekanczia nedėlią paraginau žmones, idant nesiskirtų į dvi dali ir (kaip sziaudien, atsimenu) isztariau tuos žodzius: „Jeigu jums ne-

patinka komitete dvi ypatingas, ką prie bažnyčios nepriklauso, dėl jų dviejų norite steigti kitą sutorą, tai geriausiai padarysite, jeigu juodu prasza- linsite iš komiteto, palikdami paprastais sanariais draugystės.“ Mano žodžiai likosi su dideliais pridėckais praneszti dr-ui Szliupui. Tada Szliupas ir kn. Dembskis, o paskui juos jų szalininkai nuo sztoro atsitraukė ir sztoras—pakriko.

Tokia buvo sztoro istorija. Kiek jo pajrime buvo mano kaltės, kiekvienas bepusiszkas sudzia gali lengvai apspręsti.

Szitų paaiskinimų, man rodosi, užtenka, ir visą polemiką su p. Szliupiene ir kitais mano apkaltintojais laikau už pa- baigtą. *Kun. A. Kaupas.*

PROTESTAS

priesz suteikimą „garbės sanarystės“ p. Baczkauckui.

Lost Creek, Pa. Sulaukę 1 num. „Tėvynės“ pamatėmė, kad „Susivienijimo“ prezidantas skubina praneszti, kad p. Baczkauckas „yra jau tikru garbės sanariu Susivienijimo Liet. Amerikoi“ už padovanotą kokią ten masziną spaudinimui „Tėvynės“. Teip tikusis mūsų kuopa suszaukė susirinkimą, kad apspręsti apie apie tai, ar yra p. Baczkauckas vertas Susiv. „garbės sanario“ vardo. Garbės sanarysta tampa pripažįstama ypatingai, kurios yra ant to užsitarnavusios, daug gero padarusios mažesnėje ar didesnėje apregėje, ypatingai dėl visuomenės. Mūsų kuopa perkra- cziusi visus nuveikimus p. B. dėl Susivienijimo ir abelnai lietuvystės, atrado, kad p. B. yra vien tik iszkadas visur da- ręs ir kenkimus tautiszkiems reikalams ir abelnai mūsų ge- rovei. Jisai yra pirmuoju ne- prieteliu, apszmeiziku ir isznie- kintoju visų mūsų darbų už- manytų ir veikiamų dėl tautos.

Visi gerai žinome, kaip riau- mojo p. B. priesz Susivienijimą, kaip atkalbinėjo žmones nuo prisiraszymo, kaip peizojo delegatus ir iszjuokimo eiles raszė. Ant galo paimkime mūsų literatūros parodą ir nu- kentusius už lietuvystę; paim- kime jo pasityciojimus isz- kančintinių, paimkime pagy- rimą caro, kuris gerai d a r o u ž g i n d a m a s l i e t u v i s z k ą s p a u d ą ir mesdamas kalinyn bei isztremdamas Siberijon pla- tintojus lietuviszkų rasztų, lie- tuvystės idėjos. Paimkime iszniekinimus mokslu vyrų Dr. J. Basanavicziaus p. Szerno, Dr. V. Kudirkos ir kitų. Pa- imkime jo sėjimą neapkantos, ardymą vienybės, trukdymą nuo apsiszvietimo, platinimą isztvirkimo ir tt. Už szito- kius darbus ne „garbės sana- rysta“ priguli, bet kaipo judo- sziu ir iszgamai, p a n i e k a i r i s z m e t i m a s i s z s a v o t a r p o . Susivie- nyjimo įstatai rodo, kad kuris kalba arba rasztu szmeiztu Susivienijimą, turi but iszmestas isz draugų tar- po. O dabar iszėjo atbulai. Szmeizikas ir pirmasis niek- vertis tapo tikru „garbės sa- nariu“. Nieko ne butu gali ma sakyti, jeigu p. B., nors nenuvalęs savo pirmųjų ap- szmeizų, dabar jau atsivertė ir stengiasi bent pataisyti tą, ką yra supustyjęs. To nema- tome!

Jeigu p. B. padovanojo, nors nekam tinkanczią ma- sziną, verta \$200,00, tai gali- ma jam isztarti „dėkui“. Ant daugiaus jis nėra užsipelnęs.

Mūsų kuopa nutarė atsi- szaukti į visus Susivienijimo sanarius dėl szito reikalo, kad teip pat apsvarstytumėte p. B. nuopelnus dėl Susiv. ir abelnai lietuvystės, ir pasirupintu- mėtė atskirt isz savo pulko vilką draskantį savo brolius ir tautą.

Susivienijimo virszininkams

p. B. nuopelnai teipgi gerai žinomi.

Mūsų kuopa protestuoja priesz suteikimą p. B. „tikros garbės sanarystos“ ir reikalau- ja nuo centraliszko prezidento tai atszaukti.

Prezidentui vertėjo pirma pagarsinti p. B. dovaną ir pa- siklausti Susiv. sanarių apie suteikimą B. „garbės sana- rystės.“

Kuopos Administracija.

Isz visur.

Lenkijoi (po maskolium) per 1898 metą tapo iszgerta 3, 898,187 viedrai degtinės, kur ant kiekvienos galvos iszpuolė arti pusės viedro. Suvalkų, Plocko ir Lomzos gubernijose girtuoklystė numazėjusi, nes nuo valdzios paskirtos degtinės 478,100 viedrų, atliko 4,44 viedrai. Kitose 7 gubernijose girtuoklystė pasididinsi.

Ant salų Havai, mieste Ho- nolulu, labai platinasi maras; viso buvę į 40 myrių jau. Svei- katos užveizda sudegino net 10 „blokų“ namų toje miesto da- lyje, kur buvo pasirodęs maras.

Hamburge buvo paroda plaukikų upėje Elbe, kur 8 vyrai plaukė lenktynėms. Žiu- rėtojai buvo ant garlaivių ir su skrandoms apsilvėkė nuo szalczio, o plaukikai nuogi szal- tam vandenyje. Szaltai mau- dancziusi Hamburge yra 32 žmonės, kurie jau per 12 metų kas diena upėje maudosi ir yra labai sveiki.

Mieste Metz, Lotaringijoi, mėsinykas Henri Bouchi, pran- cuzas, parsigabeno isz Ameri- kos 136 tonus (272,000 svarų) kiaulienos mėsos, kurią Angli- joi iszrukino ir paskui per Prancuziją gabeno į Vokietiją kaipo prancuziszką kiaulieną, nes isz Amerikos buvo visai užginta gabenti kiaulieną Vo-

kietijon. Dabar nabagą Bou- chi muitininkai sugavo ir nusu- dyjo ant 3 mėn. kalėjimo bei užmokejimo maito 144,883 markių.

Vokietijos ciesorius rodavy- josi su apszvietos ministeriu apie paszalinimą negyvų, grai- kiskos ir lotyniskos, kalbų isz visų augsztesnių mokyklų.

Augsztutinėje Bavarijoi yra dideli patviniai, upės iszsilieję isz vagų ir nuneszė tiltus.

Italijoi, mieste Palermo, ta- pė visi miesto urėdninkai pa- szalinti nuo urėdų nes visi be iszėmimo prigulėjo prie gaujos plėszikų „mafistų“.

Ant admiraliszkų salų, sziaurrycziuose Naujos Gvinė- jos, gyventojai atėjo ant laivo „Nikamarra“ neva mainyti ta- vorus, kur apveikę kapitoną su jurininkais iszsikepė ir suval- gė.

Vokiszkas laivas „Remus“ 4 d. Sausio iszplaukęs isz Phi- ladelphios, nuskendo pakrasz- tyje Danijos, kur kapitonas ir 13 jurininkų prigirė, 14 juri- ninkų iszsigelbėjo.

Ispanijos pakrasztyje nu- skendo vienas torpėdinis laivas su visais žmonėmis.

Artymais Bilbao nuskendo ispaniszkas laivas „Valle“ ir prigirė 13 žmonių.

Norvėgijoi ir Žuvėdijoi mas- koliszki szaipukai nuėmė visus planus nuo drutviezių.

Brazilijoi ir Argentinoi ma- ras vis plecziasi tolyn. Valdžia imasi smarkiausią įrankių kad sulaikyti maro platinimasi.

Mieste Fliorencijoi, Italijoi, serga 20,000 žmonių influenza (gripu). Visos mokyklos tapė uždarytos.

IDĖJA ANT MĒSZLYNO.

(Apysaka mūsų dienų).
Aukauja broliams Lietuviams
M u s ė .

(Taša.)

Jonas Szapas ant tų pantaplių aiskiai matė dalį savo idėjos ir sau vienas manė, juog jo Lucyte kvėpuoja lietuviszka dvasia, nors yra lenkė isz prigimimo.

Labai džiaugėsi Jonas Szapas, perdirbęs Luciją pagal savo norą ir net kartą gyrėsi savo draugams, juog pana Žakevycziutė esanti mergaitė su idėja ir labai einanti už lietuvius.

Neilgai gavo Jonienė po vedybų rėdytis lietuviszkais parėdais, nės oras umai atszalo; mat apie szv. Mykolą paprastai jau buna oras vėsus, tik tą metą, lyg tyczia, da ir po Mykolinių keletą dienų teip buvo szilta, gražu, kad moters rėdėsi visai vasariszkai, kad ir Jonienė galėjo pasirodyti da lietuviszkam kostiume.

Apie Visų Szventę reikėjo jau iszvažiuoti ant vietos „miravo“ sudžios.

Szapai labai graudžiai atsisveikino pažįstamus ir gimines ir pabaigoje Szaplių mėn. iszsirengė į tolymą kelionę. Vaziavo kelias nedėlias, vaziavo maszina, arkliais ir net plaukte plaukė — nusibodo, daug vargo prityrė, kartais ir baimė akise stovėjo, bet ant galo pagaliuos pasiekė į paczią vietą, kur buvo paskirta valdžios.

Czion viskas kitaip iszrodė, nekaip prigimtam kraszte; iszsyk pasidarė svečiams, arba, geriaus sakant, naujiems gyventojams, labai nyku, žiauru, nės czion nebuvo nė vieno pažįstamo, tik gryni kalmukai, totoriai ir kitoki nepažįstami Dievo sutvėrimai. Ypacziai parėdai to kraszto tai visai kitoniszki, bjaurus, kad net žmogų darko; žodžiu, visai kitas svietas. Apart czinovnikų mieste, nieko nesutiksi panaszaus į mus krasztą.

Tai-gi prie tų czinovnikų draugijos nuo pirmutinės dienos atkeliavimo prigulės ir Jonas Szapas, lietuvis isz Lietuvos.

Isz Lietuvos! isz Lietuvos! Bet kur ta Lietuva?!... Kur Kaspijos ir kur Uralas?!...

Neilgai svečiavęs Jonas Szapas jau pradėjo pildyti pareigą „miravo“ su-

džios.

Su vizitu pas vietinius czinovnikus ėjo jisai iszsyk tik vienas, o toliaus, kada jau buvo apsigyvenę, isitaisę namuose, kaip pridoru „miravam“ sudžiai, ėjo abudu, žinoma, tik pas tuos, ką su szejmynomis.

Sudienė iszsipazino su kitų czinovnikų pacziomis, tarp kurių jai daugumas labai patiko, ypatingai prokuroro pati, lenkė-perkriksztė Varszavos gimimo.

Dabar gyvenimas tolyn ėjo smagyn, linksmyrn, o praslinkus vieniems metams, iszrodė, kaip tėviszkėje, kad, rodos, czion gimę ir augę.

Pradžioje Szapas raszinėjo į tevynę pas savo draugus, gimines, ar pažįstamus gana tankiai ir kiekvienam laiszke vis praszydavo atrasztyti kuodaugiausiai naujienų isz Lietuvos, nės svetimam kraszte, esą, labai nuobodu, tai kiekviena nors menka, žinelė isz tevyinės jiems neiszpasakytai brangi.

Laikas ėjo tolyn — korespondencijos isz anapus Uralo vyko į Lietuvą retyn. Pas savo draugus Szapas visai paliovē raszinėjęs, o į tėviszkę, bet tik tai į paczios, teip retai paraszydavo, kad mėnesiai praėdavo belaukiant nuo jų laiszko.

Jau praslinko treji metai ir baigėsi ketvirtė, o apie Szapus antri metai jau nieko negirdėt.

— Ką gero paraszo jus Jonukas? — kartą užklausiau, susitikęs senį Szapą.

— O Dievas jį žino, vaikeli, ką jis ten veikia toje pagonijoje?! — Palinguodamas galvą atsakė Jono tėvas.

— Neva da parsiantė vieną gromatėlę isz pat pradžių, o daugiau neparaszė pas mus. Sako, į paczios tėviszkę kartais paraszas, bet mes ten nenuėiname, nė nepasipažįstame — ką su tokiais ponais prasidės prasti žmonelės?...

Teip kalbėjo senis Szapas ir isz giliai dusavo.

Man rodos, kad tik Jonulis atsiųstų tėvukui kelis szimtus, papraszytų į svečzius, tai, žiurėk — ir važiuojate už Uralo — bent svieta pamatytumėte, — neva pasitycziodamas ėmiau senį ukvatini.

— Et, vaikeli—jis man perkirto — sakai svieta pamatyti? Sakyk velyk — pagonų!...

Užteks jo vieno prapulti!... O tų szimtų nereikalauju nuo jo — tegul tik

jam Dievas padeda ir sau turi. Ar patys nepareis kada ubagais į mus krasztą?

Teip kalbėdamas senis iszrodė labai nusiminęs: matyt, paminėjimas suaus jam nemažai spaudė szirdį, kurį jisai laikė tiesiok už pragaiszusį.

Jau pasibaigė ketvirtė metai ir podraug iszėjo Szapams paskirtas terminas gyventi svetur, bet nė apie juos nė apie jų parvažiavimą jokio gando Lietuvoje seniai nebuvo.

Praėjo da dvejetas metų, sztai visai netikėtai pavasarij, pradzioje Gegužio mėn., iszlipo ant Kauno stacijos poni Szapienė su dvejetu vaikuczių: sunum ir dukrele; parsivežė drauge ir auklę (nesziotę).

Tą paczią dieną isz Kauno, pasisamdžius arklus vyko į savo tėviszkę.

Tėvai sulaukė dukrelę isz tokio tolymo kraszto neiszpasakytai džiaugėsi — motina isz džiaugsmo net verkė, nės jau szesziis metus buvo nesimatę.

Keleiviai buvo teip nuvargę po tokiai ilgai ir sunkiai kelionei, kad per visą vasarą vos atsigriebė.

Szapienės tėvai labai gėrėjosi jos patogiais vaikucziais—Szapycziais, Jonuku ir Maryte. Jonukas baigė penktus metus, o Marytė ėjo treczius. Tik tiek nepatiko seniems ir iszkalbėjo savo dukter, kad vaikucziai labai blogai kalba lenkiszka, o daugiausiai griebiasi už maskoliszkos. Szapienei, žinoma, buvo gėdu už savo vaikus, bet jinai szejpteip teisinosi, kad esą, gyveną tokiose neatsakancziuose sanlygose, kur visai nėra tam kraszte lenkų, tarnai — svetimtaucziai, kitų vaikai vis maskoliszka kalba, tai ir jie labiau papratę su anais maskoliszka kalbėti isz papratimo.

Sako, Jonukas visai nemokėdavęs namieje kalbėti lenkiszka — jam, esą, smagesnė maskoliszka; mat, ant to paties kiemo gyveno kitas czinovnikas maskolius, kurio vienmetis su Jonuku sunus, vardu Sasza, kasdien atėdavo pas Jonuką, arba Jonukas pas anąjį, tai atprato tokiu budu Jonukas nuo lenkiszkos kalbos, nės anas moka tik maskoliszka.

Bevieszėdama pas savo tėvus Szapienė neužmiršo atsilankyti ir į vyro tėviszkę, nės patsai Jonas liepė jai tai padaryti.

(Tolaus bus)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ė

JONAS SLIUPAS, M. D.

(Taša)

kuomi atlyginti kaip žiame (o tą atėmė baudponiai!). Vieno baudponio žmonės buvo nusikraustę į kito pono vidų, ir nei vienas dėl to skundų nekėlė.

*

*

Kas link Latvių rašlivaos, tai nedaug ką gelbėjo tai, kad Gustavas Adolphas 1621 m. liepė latviškai mokinti Rygos naujai įsteigtoje gimnazijoje. Mažumą geriaus latvių bei ėjosi per triusą J u r o M a n z e l i o (1593—1654 m.), profesoriaus Tērbatoje ir priedvarinio kuningo hercogo Jelgavoje. Tasai atskyrė minkštas raides nuo kietų, anas paženklindamas (raszte Lettus arba phraseologia lettica), koki rašymą veikia ir kiti pasisavino. Jisai surašė tarp kitko: 1631 m. Vademezum („pahrlabota dzeesmu un evang-liju grahmata“) ir Evangelijas, kurios tankiai perspausdintos ilgai vartojamos buvo Kurše bei Vidziamyje. Jis išguldė taip-gi Salamana šakamus vahrdu (1637), S r a k a g u d r i b a s grahmata (1642) ir „Šen gaidita latveeschu šprediku grahmata“ (postillė), kuri vėliaus tankiai buvo perspausdinta. — Dėl katalikų Latvių rašinėjo evangelijas, katechismus, giesmes, jėzuvitas G. E l g e r s .

Pirmą pamokinimą, kaip reikia teisiai latviškai rašyti bei kalbėti, sudėjo K. F u e r e k k e r i s , kurio tam tikrą rašinėį išdavė H. Adolphi 1685 m.; o kaip reikia giesmes eiliuoti, parodė Dundagos kuningas J. V i š m a n a s veikale „Der Unteutsche Opitz“, Rygoje 1697 m. išleisdamas pirmą latvišką poetiką. Bet geriausią pamokinimą davė E r n e s t a s G l u e k k a s (1652—1705 m.) išguldymu biblijos į latvišką kalbą 1689 m.¹⁾ (naujas testamentas jau

1) Apie tą laiką J o n a s F i š e r i s (1633—1705 m.), Vidziamio general-superintendentas, įsteigė Rygoje spaustuve, kur atspausstas vokiškas bei latviškas knygas jis neretai veltui išdalinėjo mokslainėse ir dėl varguolių. Čion tapė spausta ir Latvių biblija, ir jis nuo karaliaus Karolio XI buvo išprašęs 7500 dolerių dėl apmokėjimo Gluekkui už darbą. Kadą-gi tik 1500 eks. tebuvo spausdinta, tai toji Biblija buvo labai brangi, ir žmonėms neįperkama; tai-gi tik parapijos tegavo po vieną eksempliorių.

Apart to reikia priminti, kad Gluekkas 1637 m. pastojęs klebonu Koknėsės aprinkio jau pirmu metu įrengė tris Latviams mokslaines, nors per didelius trukdymus; į du metu vėliaus mokytiniai jo ėjo jau už mokytojus į kitas Koknėsės aprinkio parapijas, kur kuningai, Gluekko pakurstomi, buvo parengę taip-gi mokslaines. Garbė tokiam vyrui! —

Sunus minėtojo Fišerio, J o k u b a s B e n j a m i n a s F i š e r i s , 1739 m. išleidė naują perlabuotą bibliją Karaliaučiuje, 8000 eks., ant ko buvo surinkęs aukas nuo ponų ir žmonių Kurše bei Vidziamyje.

Trečią išleidimą Biblijos Latviams parupino Rujenės kuningas G u s t a v a s B e r g m a n a s 1794 m. Ketvirtas išleidimas išėjo 1825 m. per rupestį Maskolijos Bibliškos Draugystės, ir galiaus 1877 m. B i e l e n s t e i n a s ir kiti kuningai, kurie buvo dirbę per 10 metų, išleidė nuodugnai perlabuotą Latvių Bibliją.

Kokią svarbą turėjo Biblijos išguldymas Latvių literaturoje, galime spręsti iš šito atsiliepimo Kundsinio: „Ir kada tykus vėjai ėmė pusti per Vidziamio ir Kuršo dirvas ir Latvių tautos vainiką mirginti, kada valnybės rytas aušo ir kada raštininkai prabudo, giesmiainkai pasikėlė, tautos draugai kruvon rinkosi Stenderio spēkomis, Hugenbergerio, Elberfelto, Watsono, Croono, Brokhuseno dvāsė: tada Gluekko Biblijos išguldymas, taid sakant, buvo ta vandens upe, prie kurios šitie medžiai buvo pasodinti, kurie tokius auglius atnešė savame laike“.

gatavas buvo 1684 m.) ir minėtasai F u e r e k k e r i s savo giesmėmis. Fuerekkeris mat buvo taip-gi pirmas prakilnus giesmininkas, kurio giesmes dar šiadien Latviai tebgieda, kaip va: „Deevs Kungs ir muhsu stipra pils“; „Gods Deevam veen ar pateikšan“; „No debešim buhs man atnest“; „Kašpoši špihd mans Jesulins“ ir t.t. Tuju veikalai buvo visatinai skaitomi.

Veikiai radosi ir daugiau giesmininkų, kurie budami kuningais pašė tiktai apie bažnytiškus bei tikėjimiškus dalykus, k. a. G. R e m m l i n g i s , J. V i š m a n a s , L. D e p k i n s (1652—1708 m.), K. L a u t e r b a c h (1663—1720 m.), J. B a u m a n a s , ir įpatingai S. G. D i t z (1670—1723 m.), kurs apart 170 giesmių dar įpačiai dėl moterių išdavė „Gariga pehrū rota“, bei B. V. B i n e m a n a s . V i l i m a s S t e i n e k k i s , kuningas Tukume (1718—35 m.), rasi buvo pirmas Latvys, kurs kuningu tapęs, pastojė pirmu Latvių gimimo raštininku. Koku budu jis yra įgyjęs augštesnį mokslą, neliko žinių. Jo motyna buvusi Wez-Auzėje vaikų priėmėja (gimdyvė). Iš jo giesmių parašytų žinomos yra įpatingai „Ak vaigs no ašins strutam“, „Man teešam netihk, šaka Deevs“, „Es luhsos divi leetas man“ ir „Kungs Deevs mums gribi šelihg, buht“. Bažnyčios Latvių istorikas Tetsch pasakoja, kad Steinekkis turėjęs daug neprietelių dėl savo latviškos kilmės.

J e h k a b s B a n k a v s , Dundagos kuningas, 1725 m. išleidė pamokslakningę „Latviški švehtdeenas darbi“, kuri labai labai pasiplatino, tarp žmonių.

Tuomlaik jau pradėta ir Latvių kalbą tyrinėti. Minėtasai J. M a n z e l i u s , 1638 m., išleidė žodyną „Latveetis (Lettus), tas ir vahrdu—grahmata lihds ar klaht peeliktam ikdeeniškam šarunam latveesu valoda, višėem ahrsemnee-keem par labu šarakstita, kuri grib Kurseme, Semgale un latveesehu Vidseme palikt un godigi šavu maisi pelnit“, kur randame daug senoviškų latviškų žodžių (k. a. Aušeklis. austriš, vehste ir k.) Tą patį metų Manzelius išdavė kitą knygutę, po antrašu: „Latveesu fraseologija“. Kaip augščiaus jau minėta, M. atskyrė kietas nuo minkštų siaudinių, pastaras pažymėdamas perbraukimais, ką Latviai tebedaro po šiai dienai.

F u e r e k k e r i s geriaus dar išmanė Latvių kalbą negu Manzelius, jis, anot Stenderio, buvo pirmas stiprus Latvys; jis rašė gramatiką, bet darbą mirtis pertraukė, kada jis buvo jau apdirbęs deklinacijas ir konjugacijas; taip pat pasi-liko jo neužbaigtas žodynas rankraštyje. Ant Fuerekkerio darbų bus didelę veikmę turejusi jo moteris, kuri buvo tikra Latvė.

Pirmą latvių gramatiką išleidė Dobelės kuningas I n d r i k i s A d o l p h i , Jelgavoje 1685 m. po antrašu: „Pirmais mehginajums ihša pamaziba par latveesu valodu“, su pusėtinai brangintiniais patėmyjimais etymologijoje ir syntaksyje, nors ne be klaidų išgalėse.

Tuo pačiu laiku Pinkių muižės kuningas J u r a s D r e s s e l i s išleidė „Itin ihša pamaziba par latv. valodu“; nors čia randasi tuls senoviškos formos, bet gramatika yra labai trumpa. Jis taip-gi išleidė mažą Vocabularium 4 kaibose: vokiškai, lotyniškai, lenkiškai ir latviškai.

Didoką žodyną parengęs buvo Rygoje kuningas L i b . D e b k i n s , ir 1704 m. išleidė 2 lapu „Šahkumu šengaidi,

tai latvešu vahrnizai"; bet tolesnė tāsā spaudos nepamatė, nors žodynas buvęs gatavai parengtas 6 pėduose.

1748 m. Rygoj K a s p a r a s E l v e r s išleidė didoką žodyną po antrašu: Liber memorialis letticus, bet ir tas buvo nepilnas ir parentas ant Latvių kalbos Rygos aplinkėje.

Gana gerą žodyną, po 30 metų darbavimosi, išleidė J e h k a b s L a n g e, Smiltėnės kuņingas ir vėliaus Vidžiamio general-superintendentas: „Pilniga vahzu—latvešu un latvešu—vahzu vahrniza“ (1772–73 m.).

Apart to išėjo: trumpa latv. kalbos mokytuvė lotyniškai kalboje R e h e h a u s e n o (1644 m.), ir du žodyneliu — jezuvito E l g e r i o lenkiškai, lotyniškai latviškai, ir D e p k i n o vokiškai, švedškai, lenkiškai latviškai.

Minėtos kalbininkų knygos, atskyrus Rehehauseno mažą lotyn. gramatiką, buvo rašytos vokiškai, nės jos buvo vokiečiams skirtos. Jų mieris buvo praktiškas, beje pilengvinti išsimokymą latviško kalbos vokiečiams, kurie nori Latvių žiamėje drauge „bažnyčiose ir mokslainėse Devui bei savo artymims patarnauti, ar kitaip kaip savo amata glamonėti“, kaip Elvers kad sako savo žodyno antraše.

XVII.

Likimas žmonies Vidžiamyje iki panaikinant baudžiavas. (1710—1832 m.).

Laikuose šiaurinės karės žiamionis jau tai ponų tapė pavartyti nuo žiamė, jau tai bėdų dėlei atsitraukė nuo senų baudponių, o prisiglaudė kur pakliuk. Už tai 1713 m. likosi nuspręsta, kad tie, kurie apsigyvenę pas svetimą baudponį susilaukė mažų vaikų ir negalėjo atiteisti savam uktveriui už užturą, pasiliktu pas juos priėmū-jų uktverį, baudponio baudžiauninkais. Bet tie, kurie jau buvo su visu atsiteisę, turėjo buti atgal atiduoti. Ale jei su liudininkais kas galėjo daro dyti, juog koks baudponis ar rentponis nebuvo atlyginę žiamionims badmečiuose, ir dabar to ar negalėjo ar negalėjo tesėti, ir jei tie, anam žinant, ištraukė kitur gyventi, tai jie pasiliekti pas tą baudponį, kurio dalin jie susimetė ir pasiliko užtikti. 1716 m. tapė uždrausta baudponiams ir rentponiams priešgyniuoti, jeigu koks svetimas jaunikaitis piršosi prie merginos iš ano žmonių; 1722 m. kietai tape uždrausta karunos dvarų randavotojams, karunos žiamionis alinti dėl savo labumo arba tuosius kitiems pardavinėti.

Vienok padėjimas žmonies Vidžiamyje vienval buvo sunkus ir skaudus. 1739 m. justicijos kollėgija užklausė dvariškių sudo (hofgericht), kaip toli eina baudponio tiesa ant jo žmonių turto ir kiek baudponis gali reikalauti mokesčių nuo savo žiamionių ir kaip didelė yra tiesa palikta baudponiams sudyti kuniškomis koromis savo žiamionis. Iš atsakymo, duoto per landrotą Roseną, m. tome, 1) kad baudponiai kaimo nuo užvajavotinių, buvo pasisavinę jų visas tiesas, kad baudžiauninkai su jų turtu buvo paveldimi nuo tėvo ant vaikų arba nuperkami ir t.t.; 2) kad baudponiai turi tiesą pasiimti nors ir visą turtą baudžiauninkų, tačiau jie esą paskyrę įpatingus darbus ir mokesčius, o viską kitą palikę žmonėms, idant juos paskudinti į darbštumą; žinoma mokesstys ir lazos paskiriamos tampa pagal tikslą ir valę baudponio; 3) kad

seniaus baudponiai turėję tiesą spręsti apie gyvastvą bei myrį savo žiamionių, kas esą patvirtinta 1602 m. per Karolio IX privilegiją; bet baudponiai iš valnos valios pavedę vyresnybei spręsti apie gyvastį ir myrį visų žiamionių, o pasilikę sav visus kitus suolyjimus naminiame sude. Su tuomi atsakymu viskas aptilo.

Sitame laike tapė įsteigta B r o l i ų D r a u g y s t e Vidžiamyje, kuri, prisišliedama prie pietistų pamokymų, nežiurint į jos klaidas, atnešė Vidžiamiui daug gerovės, rupindamasi apie brolišką, valyvą sugyvenimą ir apie mokslaines bei apšvietą žmonių.

Katarina II įsakė vėl darbuotiesi apie pagerinimą buvio žiamionių, ir 1765 m. Vidžiamio sąeimėje pakuštino vėl tą tiesą ponijos. Cion jau girdėjosi balsai tulų ponų dėl labo žiamionių. Įpatingai baronas Karolis Pridrikis S u l z, Aiskrauklės baudponis, buvo pasirijęs užstoti prispaustąją luomą. Jisai gimė 1720 m. Aiskrauklės dvare. Per vainas jo tėvas buvo labai nubėdęs, neįstengė laikyti naminį mokinioją dėl sunaus, ir dėlto tąjį atėdavė 1732 m. į Peterburgo kadetų korpusą, tik tai ką per Muenichą įsteigtą Potam Sulzas įstojo į armiją ir iki 1743 m. dasislužino kapitonystą. Potam jis vyko į Vokietiją, bet tėvui mirus jis grįžo namon į tėviškę. Tai buvo protingas vyras, kurs gerai suprato praeitę, ir žinojo, kas kaltas yra už žiamionių blogą stovį. 1749 m. jis buvo jau įgyjęs urėdą tarp ponų, ir veikiai jį skyrė ant landroto. Jis sykį buvo siųstas į Peterburgą dėl reikalų ponų, ir ten susipažino gerai su valdzios nuomonėmis, o sugrijęs namon jis ėmėsi savo nuoduomas įvesti, ir dėlto surašė mažą įstatymų raštą. Jisai žadėjo tuos įstatymus perstatyti ateinančioje sąeimėje ponų dėl apsvarstymo ir priėmimo, o tuomi tarpu pats pas savę namie įvesdino. Išguldęs į latvišką kalbą, jis tą kningelę dalino saviems žiamionims 1764 m. ¹⁾

Cion jis kuštinamą turtą pripažįsta valna savastimi žiamionių, kurią jie gali ar parduoti ar dovanoti ar paveldėti kam tinkant. Tik tai jeigu žiamionys eikvotu savo turtą nederančiai, ponas gali pabausti žiamionį už netikumą. Žiamė liektisi ir toliaus turtu baudponio, bet žiamionis, ją apdirbdamas, paliekti savo vaikams ir t.t., jei išmoka mokesčius; neišmokantis mokesčių gali buti pavarytas, ar gauna kitą gabalą žiamės, ar į pusininkystą, nuo baudponio. Išmirus kokiai nors giminei žiamė atitenka baudponiui. Vaikams valė dailintiesi tėvo žiamę prie tam tikrų sąlygų. Dėl patikrinimo rubežių jis išmieruodina žiamę, su pagelba pačių žiamionių. Žiamionims valė kirstiesi malką dvaro miške dėl savo namų vartones, bet ne dėl pardoso. Žiamionis pasiliekti baudžiauninku pono, kuriam priklauso žiamė, ir turi klausyti pono su įtikiyba ir padavyba. Ponui nevalė reikalauti daugiau kaip paskirtą mokesčių, nevalė tiksliai žiamionių skirti nuo pagasto, ar parduodant ar padovanojant. Ponas gali dovanoti žiamioniui valnybę arba tąją jam parduoti. Į dvaro lažą eina vaikas iki sulaukia 24 metų amžiaus, o mergina iki 20 metų amžiaus. Mokesstys žiamionių yra paskiriamos pagal „Waku grahmatą“, taipgi lazos bei patvados yra aprubežiuotos.

1) Tie įstatymai randasi perspausdinti „Austrums“ No. 8, 1887 m. p. 497—502.

(Toliaus bus.)

Perkucpčiai jaunų merginų buvo nugabene į Konstantinopolį 15 metų italię, Silvia Gemeli, į vieno augszto urėdninko harema. Tėvai vienok kaip ten dažinoję, kur Silvia yra, praneszė savo konsuliui, kuris tuojaus pareikalavo jam atgabenti merginą. Ant- raip iszvažiuoja tuojaus isz Turkijos. Sultonas pabugęs karės dėl merginos, tąją pa- leido.

Vokietijos ciesorius nuo se- nei jau naikina socializma isz tarpo kareivių; dabar gi užsi- manė isznaikinti isz tarpo gele- žinkelių darbininkų ir urėd- ninkų. Visi darbininkai ir urėdninkai bus atstatyti nuo vietų, kurie tik skaito socia- lizkus rasztus, o tokius visus valdžiai lengva susekti su pa- gelba paczto urėdninkų. To- kiu budu norint socialistus isz- naikinti, atsiras jų tik dau- giaus.

Artymais Wiesbaden, Vo- kietijai, kaime Becheln, turin- cziam 500 gyventojų, atsitiko smarkus muszis. Italai isz vie- no geležinio pabrinko nuėjo į Becheln įsigerti ir karcziamoje susivaidyjo su vokiecziais už- stodami anglus ir pradėjo muszti. Gyventojai gandu varpų tapo šuszaukti kovou su kirviais, peiliais ir szakėms ir szoko anglus (italus) muszti, ir teip supylė, kad tiejie pali- kę savo suzeistuosius kaime pabėgo. — Anglams mat visur nesiseka.

Pietinėje Aprikoje ant ka- rės lauko yra 100 reporterių isz visų vieszpatyszių, bet nuo jų tikrų žinių negauna nė vienas laikrasztis.

Nuo redakcijos.

Visiems korespon- dentams ir aukau- tojams parodai. Vis- kas patilps į sekanczius nu- merius.

Juokai.

— Matai duszule, koks asz geras szaulys; visą tuziną ku- rapkų parnesziau.

— O po kiek užmokėjai?

Balius! Balius!

Drangystė D. L. K. Keistu- czio Baltimore, Md. darįs pir- rautinį didelį Balių, Panedėly- je 12 d. Vasario 1900 m. MAN- HATTAN saleję po num. 1012 E. Baltimore Str. Įzenga vy- rui su mergnia 25 ct. Prasi- dės vakare nuo 7½ val. ir trau- ksis iki pusnackziui.

Isz uždarbio bus treczia da- lis paaukauta ant Lietuvos kankintinių. Dėlto užpraszo- me visus lietuvius ir lietuvai- tes, vietinius ir isz aplinkinių miestelių kuoskaitlingiausiai susirinkti. Muzika graijs ku- nopuikiausia isz Baltimores miesto. Komitetas.

Susirinkimas.

Drangystės „Lietuvos Duk- terų“ atsibus nedėlioje 11 Va- sario 1900 m. ant treczios va- landos po pietų pas P. Lipa- viczių, 1337 N. Main Ave. Providence, Scranton, Pa.

Mūsų drangystės susirinki- mai tapo perkelti ant pirmo nedeldienio po 10 dienai kiek- vieno menesio arba kas antra- sis nedėldienis. Szitas, sekan- tis, susirinkimas yra paskuti- niu pagal pigų prisiraszimą prie drangystės. Toliaus mo- kestis prisiraszimo bus pakel- ta pagal metus. Dėlto užpra- szome guodojamas moteris pa- sinaudoti isz progos ir kuomi daugiausiai prisiraszyti, kolei pigus įstojimas. Vyrai tegul

paragina savo moteris ir jų nestabdo nuo prisiraszymo prie draugystės, tuli sakydami, kad moterims nereikia jokių drau- gysezių, o tik pas peczių sedė- ti ir puodą su vaikais daboti. O isz kur vaikeliai gaus pa- mokinimą, jeigu motina nieko daugiaus nezinos, kaip tiktai apie peczių ir pas ji sedės. O nuo motinų vien tik paeina geras ar negeras iszauginimas vaikų. Dėlto moters, vyrai jas paraginkite, raszykimės į draugystes o bus mums už tai garbė ir visiems nauda.

Virszininkė.

Balius ir Teatras!

Socijalistų Darbo Partijos kuopa rengia balių ir teatra ant utarninko, 13 d. Vasario, 1900m. svetainėje MUSIC HALL prie Lackawanna Ave. Seran- ton, Pa. Prasi dės ant 7 val. vakare. Įzenga moterims do- vanai; vyrams-gi po 25 ct. Vi- sus lietuvius užpraszm.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Marijonos Že- maitaicziukės, paeinanczios isz kaimo Puodziszkių, parapijos Szakių, pav. Naumiesczio, gub. Suvalkų. Meldžiu atsiszaukti ant szio adreso:

A. Žibutis, Box 324

Westville, Ill.

SEND 50 CENTS



TOUS WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$3.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splen- did tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made viola case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the ex- press agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours. With every order ac- companied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instru- ment and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 5 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

„Vienybes“ redakcijai

gaunamos szios naujos kny- gos.

Vilius Tell. Drama pen- kiūse aktūse, versta isz vo- kiskos kalbos per D. V. Ku- dirką -30

Laisvos Valandos. Eiles. Paraszė D. V. Kudirka -15

Pasakos. Pagal Krilovą pa- raszė Dr. V. Kudirka -10

Laima ir Planetos -25

Aidas Lietuvos darbininkų num. 3 ir 4 -15

Lietuvos Darbininkas num. 3 -20

Isz ko kyba melai -75

Gyvenimai Szventųjų ant koznos dienos 6-ta dalis -65

Vienakis. Apysaka isz ga- dynės prancuzų revoliucijos—5

Ką turime veikti dėl mūsų iszgaunmo -5

Kalendorius 1900 m. -15

Paveikslai. Paraszė Že- maitė. -15

Žmogus nepliuszkis -10

Lietuvių Prateviai Mažojai Azijoje -50

Imtynės varguolių su bagocziais -10

KNYGOS.

Apraszymas tikros teisybės ir stebuklingi Dievo galybės apsiereiskimai..... 80c.

Apie popiezius, vyskupus ir ki- tus Dievo tarnus ir jų gerus dar- bus..... 50c.

Knyga apie sutverimą Daugaus žemės ir kitų dangiszkių svietų bei apie pabaigąsvieto..... 75c.

Jieszkojimas peklos..... \$2,00

Galima gauti pas:
J. DAUGMATIC,
73 Grand street. Brooklyn, N. Y

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—T. Astromskis
P. J. 3000, Minersville, Pa.

Kasierius—A. Olszevskis
60 Sub- Sta. Chicago, Ill.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

SEND NO MONEY

WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us and we will send you OUR HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50

Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$5.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT. EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.



SOLID QUARTER SAWED OAK DROP DESK CABINET, plane polished. One illustration shows machine closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, hand is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. GUARANTEED the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. WE TO RETURN YOUR \$15.50 if at any time within three months you say you are not satisfied. ORDER TO-DAY. DON'T DELAY. (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniau sia, geriausią ir sveikiausią, ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ.

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J.

PETER BREIDT

Locninikas.

Visokias knygas.

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaip o ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaip o tai: „Varpa“, „Ukiuinka“ ir „Tėvynės Sargai“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygu ir laikraszczius ant paziures pusi incziu dovana. Uzprasziant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir pinigūs prisiusti. Jurgis aLpinas Tiltėje -- Tilsit Ostrp. Germany.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl uarbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasizi-noti ir szalto aluzio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arieklų, ar cigurėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

13 N Hancock st. WILKES-BARRE

Kasnorio gero tavo gauti ir skaniaus gėrymo ragaut. tegu atsilanko pas Joną Žukaucką Plymouth, Pa.

P. CH. SABAS



Geriausia užeiga dėl visų o ir degtinė, Vynas, Alus ir Cigarai yra pirmos klasios, taiposgi ir Bilerdą puikų laikau dėl pralaidimo linksmiau laiką.

PARŲ LAIVAKORTES

ant visokių kelių mariomis ko nū pigiausei. Siuncziu pinigūs į visas dalis svieto. Norintis kad jo pinigai siuncziami į tėvynę neprapultų ir kū greiciausei nueitu, tegul kreipsi po tokiu adresu:

P. Ch. Sabas

301 W. Centre street SHENANOA H, PA.

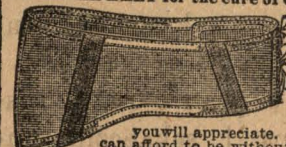


ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs. \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$59.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY. Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action no corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail prepaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO



DR. F. J. KALMERTEN.

Specialistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.



Gydo visokias užsi senėjusias ligas kaip o tai: Troszkių, spazmų, paralyzių, dusulį, pavandeniamą, reumatizmą, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, krūvinės, iszėjimą žarnų, drūglį, iszmėtymus ant galvos ir akuros-gumbą, sustojimą tė, kėlimų, kraujo tekėjimą, mėnesinės tekėjimą, nevaisingumą,

skausmus po gimdymų, puliavimus, ronas, atsiėrimus, ant kuno, rožę, žarnų ligas, ekandėjimą strėnų ir krutinės, plauti, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimos, niežėjimą, uždegimą smuonų, iszburkimą puslės ligas, vėži, diegli, akmens ligą, uždžiuvimą, nusiūnėjimą kojų, džiovą, žarnų ir inkstų ligas, karsztligę, niežius, iszberimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS

Jeigu sergi ir nustojęs eisi vilties iszgyti, kreipkis tuoj pas daktarą Kalmerten'ą ant rodos. Dr. Kalmerten'as iszgydė tukstanczius žmonių, kurie ilgai sirgo ir nū kitų daktarų nezalėjo pasigelbėti ir iszisygyti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kalmerten'o, ir pažįstamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kalmerten'ą tai jus iszgydys.

LIGAS UZNIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paeman-czius) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, tikrai gydytis, nes neatbojimas atveda pik-tas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BUTŲ NEISZGYDOMA, RASZYK pas Dr. KALMERTEN, PRASZYK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTI (ar vyras ar moterisz tē), amžį, szvarumą ir temperamentą ligonio. Idėk į gromatą 2 centinę markę, parasyk savo pavardę ir adresą aiszkliai, o gausi per laisz-ką RODĄ DOVANAI ir tikrą nūmone Daktaro Lige y: a iszgydoma ar ne.

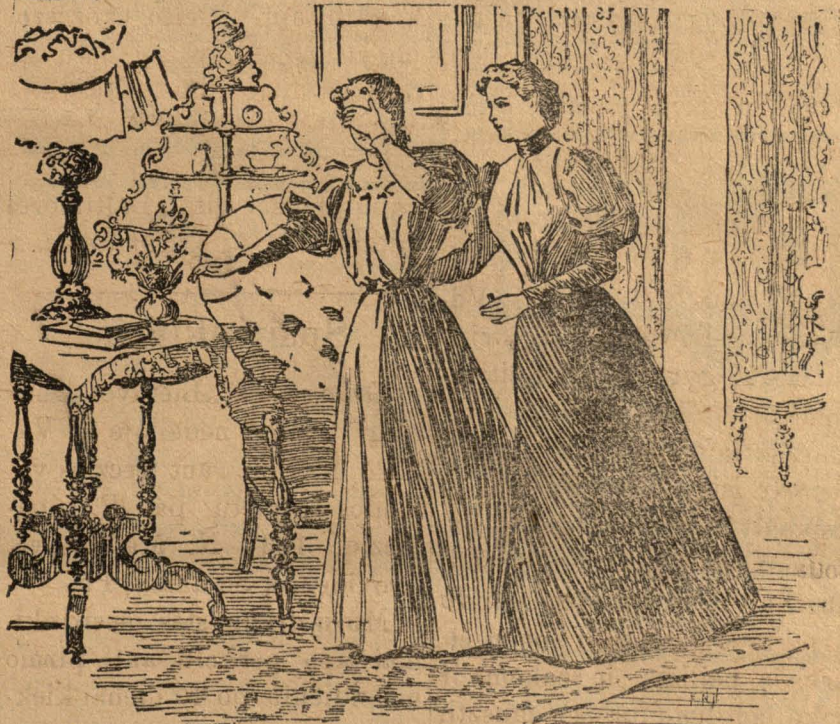
Sevylkyk, bet raszyk tūjaus. Adreas: DR F. J. KALMERTEN. TOLEDO, OHIO.

AGENTAS

ass kuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.



SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?

A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. 10 for 5 cents or twelve packets for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga. Taipogi parsidūda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visok kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai
(P. O. Box 213) 212 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

STEBUKLAS!

Mr. A. Wilke, 93 Trumbull St. Cleveland, Ohio.

rapzo: „Severos Balsamas dėl Plauczių padarė tebukliu mano szejmynoje. Maro augintinis sunus turėjo bailei kosulį ir po suvartojimo vienos plicėzk a Severos Balsamo nuo Plauczių viszškai pasveiko.“

Geresnės gyduolės nuo kosulio, perszalimoir plauczių ligų geriause

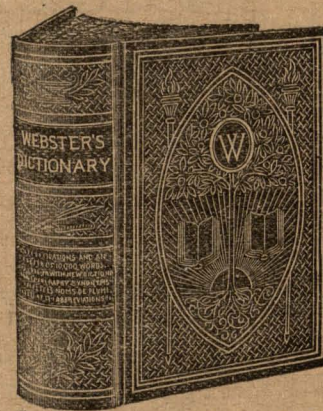
**SEVEROS
Balsamas det Plauczių.
25 ir 50 Centu.**

Greiciause pagelba ir ti riansis iszgydymas nuo kaulų gelimio, Nehralt os, Mi garos kaudėjimo ir suputimo, užtikr nauceziai iszgydo vartojant geriausia szejmyniszka gyduole

Severo's St. Cothard'o Aliejn
PREKĖ 50 CENTŲ
W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMAC ST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gyduolės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str Plymouth, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....



Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
[The Werner Company is thoroughly reliable.] -Editor.

WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306.
Skolina piningus.

**ELASTIC GOODS
AT HALF PRICE.**

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARICOSE VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stocking, A to I, \$7.50; thigh leggings, C to L, \$6.00; thigh piece, G to I, \$2.50; knee stocking, A to G, \$5.00; knee leggings, C to G, \$4.00; knee cap, E to G, \$3.00; garter stocking, A to E, \$3.00; garter leggings, C to E, \$2.00; ankle A to G, \$2.00; abdominal belt, K to N, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRD LESS. Special covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.), CHICAGO, ILL.

NAUDOKITĖS.
ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausiomis kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavcems parsidū a po neiszpasakytai nžemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinems markems gaus tuziną tų puikiau-nsių ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisius \$100 gaus 15 tuzinus. Kasztus prisiumtimomes apmokame Perkupeziams, agentams ir pedlioriams dādame didelį pelną. Antpareikalavimo iszs nuceiname į visas dalis Amerikos Užsisteliūdami pojeras ir prisiusdami ant jų pinigus visada uždėkite szitokį adresą.
W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co., 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Lietuviu užeiga.
Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaipo tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszka rodą. Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

Nesiusk piningu.
Daug žmonių serga ant polucijos, kuri pasirodo laike miego arba prie nusiszlapinimo, ir jeigu isz to nesigydytis, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmonės turinti tą ligą kenczia nemiga, galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą arba netravinimą, nerviszkumą, vidurių ir nugaros skaudėjimą ir apsilpnėjimą lytiszkių kuno dalių. Jeigu tokiūse atsitikimūse reikalauji pagelbos, nesiusk piningų, bet raszak pas manę įdedamas markę, o asz atsiųsiu tau apraszymą, isz kurio tikrai iszsigydysi. Adrisūk:
John Wasel,
Box 443, Iron Mountain, V. Mich.

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated LA BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address, **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. -Editor.)

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestringą, teisingą ir artistiszka iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztii guodotiniems Kunjgams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszejiaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausej praktiką ir dėl to galiu wiszka padirbt pigiau ir geriau neku kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.